

ÚZEMNÝ PLÁN
OBCE
OMŠENIE

SPRÁVA O HODNOTENÍ
ÚPD

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE – ÚZEMNÝ PLÁN OBCE OMŠENIE

Obsah

A. Základné údaje.....	2
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	2
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.....	5
I. Údaje o vstupoch.....	5
II. Údaje o výstupoch.....	13
C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia.....	16
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	16
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	13
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	37
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	43
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	48
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia.....	53
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	54
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie.....	55
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	63
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	63
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa	63

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Omšenie

2. Sídlo

Obecný úrad, Omšenie č. 330, 914 43 Omšenie

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Mgr. Alojz Marček, starosta obce

Obecný úrad

Omšenie č. 330, 914 43 Omšenie

tel.: 032 / 659 72 15

e-mail: starosta@omsenie.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing.arch. Karol Ďurenec

tel.: 0905 492 881

e-mail: durenec@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE OMŠENIE – NÁVRH

2. Územie

Kraj: Trenčiansky

Okres: Trenčín

Obec: Omšenie

Katastrálne územie: Omšenie

3. Dotknuté obce

- Mesto Trenčianske Teplice, M. R. Štefánika 4, 914 51 Trenčianske Teplice
- Mesto Dubnica nad Váhom, Bratislavská 434/9, 018 41 Dubnica nad Váhom
- Mesto Nová Dubnica, Trenčianska 45/41, 018 51 Nová Dubnica
- Obec Petrova Lehota, Petrova Lehota 51, 913 26 Motešice
- Obec Motešice, Machnáčska 288, 913 26 Motešice
- Obec Dolná Poruba, Dolná Poruba 61, 914 44 Omšenie
- Obec Bobot, 913 25 Bobot 56
- Obec Krásna Ves, Krásna Ves 142, 956 53 Bánovce nad Bebravou
- Obec Slatinka nad Bebravou, 956 53 Slatinka nad Bebravou 103

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Úrad Trenčianskeho samosprávneho kraja, Oddelenie investícií, životného prostredia a územného plánovania; Odbor dopravy, Hviezdoslavova 1, 911 50 Trenčín
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava

- Ministerstvo zdravotníctva SR, Inšpektorát kúpeľov a žriediel, Limbová 2, 837 52 Bratislava
- Okresný úrad Trenčín, Odbor výstavby a bytovej politiky, Oddelenie územného plánovania, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, Odbor opravných prostriedkov, Referát pôdohospodárstva, Nám. sv. Anny 7, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Hviezdoslavova 3, 911 49 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, Pozemkový a lesný odbor, Nám. sv. Anny 7, 91111 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, odbor krízového riadenia, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Krajský pamiatkový úrad Trenčín, Jilemnického 2, 911 01 Trenčín
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne, Nemocničná 4, 911 01 Trenčín
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Trenčíne, Jesenského 36, 911 01 Trenčín
- Obvodný banský úrad v Prievidzi, Matice slovenskej 10, 971 73 Prievidza
- Správa CHKO Biele Karpaty, Trenčianska 31, 914 41 Nemšová
- Dopravný úrad SR, odbor letísk, oddelenie ochr. pásiem, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo v Omšeni

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží mimo dosahu štátnych hraníc SR. Riešenie Územného plánu obce Omšenie preto nemá žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

Navrhujú sa prevažne zábery poľnohospodárskej pôdy. Zábery lesných pozemkov sa predpokladajú len v v rozvojovej plochy č. 20 na výmere 3,403 ha (časť rozvojovej plochy o výmere 0,1615 ha netvorí lesné pozemky).

Možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo preto nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde.

Najkvalitnejšia pôda v danom katastrálnom území podľa prílohy č. 2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. sa sústreďuje v zastavanom území a jeho okolí - obklopuje ho z južnej a západnej strany. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné úplne sa vyhnúť návrhu záberov tejto najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Ide však o pôdu, ktorá je fragmentovaná už prebiehajúcou výstavbou (rozvojové plochy č. 2, 3 – pred obcou) alebo ide o extenzívne obrábanú pôdu s ruderálnou vegetáciou a náletom (rozvojová plocha č. 1). Rozvojové plochy č. 14, 15, 16, 17, 18 sa podľa máp BPEJ nachádzajú na plochách „O“ bez určenia BPEJ, predpokladá sa tu BPEJ 0811032, podobne ako na priľahlých pozemkoch. Zábery najkvalitnejšej pôdy predstavujú pôdy s kódom BPEJ a skupinou kvality: 0865432/7., 0711032/5., 0763422/6., 0811032/6.

Podľa druhu pozemku sa navrhujú zábery zväčša ornej pôdy, v menšej miere sa výstavba plánuje aj v záhradách a na trvalých trávnych porastoch. Viaceré rozvojové plochy sa sčasti nachádzajú na pozemkoch vedených v KN ako zastavané plochy alebo ostatné plochy, na ktorých nedochádza k záberom poľnohospodárskej pôdy. Týka sa to najmä rozvojových plôch č. 17 a 18, v menšom rozsahu aj plôch č. 1, 5, 6, 9, 10, 11.

V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na zastavané územie obce, ako aj zvyškové plochy a prieluky v zastavanom území obce. Do zastavaného územia spadajú prieluky a rozvojové plochy č. 4, 5, 8, 12, 13, z väčšej časti aj rozvojová plocha č. 7 a malé časti rozvojových plôch č. 10, 11. Ostatné rozvojové plochy sú mimo zastavaného územia obce.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciam nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m².

Pre účely verejnoprospešných stavieb je rezervovaná rozvojová plocha č. 12 (rozšírenie cintorína), č. 17 (zberný dvor), rozvojová plocha č. 1 (pre oddychové priestranstvo / detské ihrisko a pre odvodnenia), rozvojová plocha č. 10 (pre odvodnenia).

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch návrhových etáp výstavby podľa predpokladanej postupnosti výstavby. Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie

rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Vytypované boli aj výhľadové plochy – ako rezerva pre rozšírenie obytného územia. Tieto plochy nebudú do konca návrhového obdobia zastavované a dovedy budú ponechané ako súčasť poľnohospodárskej pôdy. Lokality pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti vo „Výkrese vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch“.

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpok. výmera poľn. pôdy		
				spolu v ha	Z toho Skupina BPEJ	výmera ha
1	Omšenie	bývanie	2,1770	2,1770	0865432/7.	2,1770
2	Omšenie	bývanie	3,4876	3,4876	0711032/5. 0865432/7.	3,1670 0,3206
3	Omšenie	bývanie	1,1669	1,1669	0711032/5.	1,1669
4	Omšenie	bývanie	0,8348	0,8348	0792682/9. 0792982/9.	0,5268 0,3080
5	Omšenie	bývanie	1,2116	1,1266	0792982/9. 0792682/9.	0,7216 0,4050
6	Omšenie	bývanie	2,6910	2,243	0792982/9.	2,6910
7	Omšenie	bývanie	1,8735	1,8735	0792982/9.	1,8735
8	Omšenie	bývanie	0,4385	0,4385	0792682/9.	0,4385
9	Omšenie	bývanie	1,2150	1,0870	0792982/9.	1,0870
10	Omšenie	bývanie	1,7800	1,5120	0792982/9.	1,5120
11	Omšenie	bývanie	1,7800	1,5790	0792982/9.	1,5790
12	Omšenie	cintorín	0,6476	0,6476	0792982/9.	0,6476
13	Omšenie	bývanie	0,3525	0,3525	0763422/6.	0,3525
14	Omšenie	bývanie	2,1104	2,1104	0811032/6.	2,1104
15	Omšenie	bývanie	0,9768	0,9768	0811032/6. 0863442/7.	0,2768 0,7000
16	Omšenie	bývanie	0,3670	0,3670	0811032/6.	0,3670
17	Omšenie	zb. dvor	0,6595	0,3840	0811032/6.	0,3840
18	Omšenie	výroba	2,1340	0,2020	0811032/6.	0,2020
19	Omšenie	rekreačia	0,4293	0,4293	0892682/9.	0,4293
prie- luky	Omšenie	bývanie	1,2730	1,2730	0792682/9. 0892682/9. 0792982/9. 0763422/6.	
prie- luky	Omšenie	rekreačia	0,3816	0,3816	0892682/9.	0,3816
cesty	Omšenie	cesty	0,6540	0,6540	0763422/6.	0,4390

Lok.	Katastr.	Funkčné	Výmera	Predpok. výmera poľn. pôdy		
číslo	územie	využitie	lokality	spolu	Z toho	
			v ha	v ha	Skupina BPEJ	výmera ha
					0811032/6.	0,2150
Spolu				25,3		

2. Voda

Požiadavky na zásobovanie pitnou vodou

Obec Omšenie je napojená na skupinový vodovod Trenčianske Teplice, zásobujúci obce Dolná Poruba, Omšenie, Trenčianska Teplá a mesto Trenčianske Teplice. Zdrojmi vody pre skupinový vodovod sú pramene medzi Dolnou Porubou a Trenčianskymi Teplicami, v k.ú. Dolná Poruba a k.ú. Omšenie. V riešenom území (k.ú. Omšenie) sa nachádzajú vodné zdroje s povoleným odberom Kráľovec I (14,6 l/s), Kráľovec II (0,9 l/s), Laštek I (6,6 l/s), Laštek II (1,7 l/s), Orňan (2,5 l/s). Na prívodnom potrubí z vodných zdrojov sú prerušovacie komory PK Laštek (386,80 / 385,70 m n.m.) a PK Kráľovec (403,50 / 402,60 m n.m.).

Obec Omšenie je zásobovaná gravitačne z vodojemu (VDJ) Omšenie 2x250 m³ (386,80 / 383,50 m n.m.), kde je riešené aj chlórovanie. Do vodojemu sú privedené dve vetvy prívodného potrubia – DN 200 (z Dolnej Poruby) a DN 150 z vodných zdrojov v Omšeni. Z vodojemu vychádza zásobovacie potrubie obce Omšenie, ktoré je prepojené na prívodné potrubie pre vodojem Baračka Trenčianske Teplice 2x250 m³ (331 / 327 / 326 m n.m.). Z vodného zdroja Laštek I a II je riešený aj samostatný prívod vody PVC DN 200 do čerpacej stanice Priehrada.

Vodovodná sieť má celkovú dĺžku 13,47 km a je z rúr rôznych dimenzií (DN 200 – DN 80) a materiálov (HDPE, liatina, oceľ, AC). Z verejného vodovodu je zásobovaných 100% domácností.

Zásobovanie nových obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná. Existujúce rozvody vody, ktoré sú v nevyhovujúcom stave, sa navrhujú na rekonštrukciu. Rozvojová plocha č. 20 v lokalite Baračka a navrhované plochy pre 7 chatiek v Kamenickej doline budú napojené na vodovodný systém mesta Trenčianske Teplice, z vodojemu Baračka 2x250 m³. Potrubie sa navrhuje z polyetylénových rúr DN 100 mm.

V rámci hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie bol vypracovaný podrobný výpočet súčasnej potreby vody pre súčasný rozsah zastavaného územia, ako aj budúcej potreby vody podľa rozsahu navrhovanej zástavby. Podľa tohto výpočtu sa ročná potreba vody zvýši z 127 699 m³ na 133 050 m³ v roku 2030 – v prípade úplného obsadenia všetkých navrhovaných nových rozvojových plôch. V nasledujúcej tabuľke je uvedená stručná rekapitulácia potreby vody.

Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m^3/r)	127 699	133 050
Priemerná potreba vody Q_p (l/s)	4,049	4,219
Max. denná potreba vody Q_m (l/s)	6,478	6,752
Max. hodinová potreba vody Q_h (l/s)	11,660	12,154

3. Suroviny

V katastrálnom území obce Omšenie sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov, nie sú určené chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory a nie sú ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov.

Z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovinových zdrojov.

4. Energetické zdroje

Elektrická energia

Obec Omšenie je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete Západoslovenskej distribučnej, a. s. Kmeňové vedenie je vedené po južnom okraji zastavaného územia v smere Trenčianske Teplice – Dolná Poruba. Z neho odbočujú vonkajšie elektrické vedenia prípojkami k 8 transformačným staniciam s celkovým výkonom 2000 kVA. Prípojky sú jednostranné, bez ďalšieho zokruhovania v sieti VN. Celkový výkon a priestorové rozmiestnenie transformačných staníc postačuje súčasným potrebám. Elektrické vedenia ZVN a VVN riešeným územím neprechádzajú.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Navrhované riešenie počíta so zvyšovaním inštalovaného výkonu niektorých existujúcich transformačných staníc (TS 102, TS 003), ako aj so zriadením 3 nových distribučných transformačných staníc (s označením TS A, TS B, TS C). Navrhované transformačné stanice budú pripojené navrhovanými zemnými káblami VN 22 kV na nadradenú elektroenergetickú sústavu.

Transformačná stanica TS 003 bude slúžiť na pokrytie zvýšených nárokov na zásobovanie elektrickou energiou v rozvojových plochách č. 14, 15, 16. Predpokladom je zvýšenie výkonu transformátora z 250 kVA na 400 kVA. Transformačná stanica v strede obce TS 102 bude pokrývať nároky vyplývajúcej z intenzifikačnej výstavby v prielukách a na rozvojovej ploche č. 13. Počíta sa so zvýšením výkonu transformátora z 400 kVA na 630 kVA. Transformačná stanica TS 001 výkonovo postačuje, v prípade napojenia výhľadových plôch na južnom okraji obce bude potrebné počítať so zvýšením jej výkonu.

Nová transformačná stanica TS A sa navrhuje na juhozápadnom okraji obce. Bude využitá pre rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 4. Požadovaný výkon transformátora je 250 kVA. Nová

transformačná stanica TS B s výkonom 400 kVA sa navrhuje pri MŠ a bude slúžiť pre zásobovanie rozvojových plôch č. 5, 6, 7, 8, 9. Ďalšia nová transformačná stanica TS C s výkonom 250 kVA bude využívaná pre rozvojové plochy č. 10, 11. Navrhovaný výkon TS A a TS B počíta aj s rezervou pre príslušné výhľadové plochy.

Rozvojová plocha č. 20 bude napojená z navrhovanej transformačnej stanice v k.ú. Trenčianske Teplice s výkonom 400 kVA. Návrh tejto transformačnej stanice je zahrnutý v Územnom pláne mesta Trenčianske Teplice, v znení zmien a doplnkov.

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch a 3 kW na 1 rekreačnú chatku, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pre zberný dvor a výrobné územie je spotreba elektrickej energie určená na základe odhadu. Pre rozšírenie cintorína sa počíta len s nebilancovanou potrebou elektrickej energie. Výpočet elektrického príkonu pre rozvojovú plochu č. 20 bol prevzatý zo zmien a doplnkov č. 3 ÚPN mesta Trenčianske Teplice. Pri maximálnom využití kapacít navrhovaných rozvojových plôch bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie 799 kW, z toho 655 kW je bez rozvojovej plochy č. 20.

Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita	Požadovaný výkon Pp (kW)
1, 2, 3, 4	59 b.j.	192
5, 6, 7, 8, 9	47 b.j.	153
10, 11	20 b.j.	67
12	-	0
13	6 b.j.	20
14, 15, 16	34 b.j.	114
17, 18	-	30
19	3 chaty	3
20	220 návštev., 60 lôžok, 10 zam.	144
Prieluky - bývanie	25 b.j.	76
Prieluky - chatky	4 chaty	4
Spolu		799

Zemný plyn

Obec Omšenie je plynofikovaná. V katastrálnom území obce sa v súčasnosti nachádza plynovodná distribučná sieť. Obec Omšenie je zemným plynom zásobovaná prostredníctvom regulačnej stanice v Trenčianskych Tepliciach (RS Trenčianske Teplice – sídlisko SNP 2,5 MPa/100 kPa, výkon 7200 m³/h). Prívod zemného plynu do regulačnej stanice je zabezpečený cez VTL pripojovací plynovod PR Trenčianske Teplice DN 150 PN 25. Samotným riešeným územím vysokotlakový plynovod neprechádza. Distribučná sieť v obci Omšenie je strednotlaková s maximálnym prevádzkovým tlakom do 100 kPa a jedna vetva je nízkotlaková s maximálnym prevádzkovým tlakom do 2,1 kPa.

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje v nových rozvojových plochách s obytnou funkciou. Budú zásobované z existujúcich strednotlakových plynovodov, len pre rozvojové plochy mimo zastavaného územia (č. 1, 2, 9) sa navrhujú nové strednotlakové plynovody.

Potreba zemného plynu bola vypočítaná podľa usmernení Príručky SPP pre spracovateľov generelov a štúdií plynofikácie lokalít a Technických podmienok SPP z r. 2012. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Územie podľa STN 73 0540-3 patrí do teplotnej oblasti 2. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 2425 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Potreba plynu bola vypočítaná pre navrhované rozvojové plochy s obytnou funkciou a pre územie kúpeľnej rekreácie. Výpočet spotreby plynu pre rozvojovú plochu č. 20 bol prevzatý zo zmien a doplnkov č. 3 ÚPN mesta Trenčianske Teplice. Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je $688\,353 \text{ m}^3/\text{rok}$. Pre malé rozšírenie výrobného územia, výstavbu malého počtu rekreačných chatiek na prielukách ani pre rozšírenie cintorína sa s napojením na plynovod a spotrebou zemného plynu nepočíta.

Uskutočnenie investičných opatrení na zníženie energetickej spotreby pri výrobe tepla a zvyšujúci sa podiel alternatívnych palív zníži prírastok spotreby zemného plynu oproti výpočtu na základe kapacít rozvojových plôch. Predpokladaný prírastok spotreby zemného plynu preto bude predstavovať len 60 – 80% z vypočítaného maximálneho prírastku.

Výhľadovo je žiaduce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje (aspoň podielom 20%). V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biomasa. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu.

Rekapitulácia maximálneho prírastku spotreby zemného plynu

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m^3/hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m^3/rok)
1	14 b.j.	19,6	33950
2	28 b.j.	39,2	67900
3	11 b.j.	15,4	26675
4	6 b.j.	8,4	14550
5	6 b.j.	8,4	14550
6	16 b.j.	22,4	38800
7	10 b.j.	14	24250
8	5 b.j.	7	12125
9	10 b.j.	14	24250
10	8 b.j.	11,2	19400
11	12 b.j.	16,8	29100
13	6 b.j.	8,4	14550
14	24 b.j.	33,6	58200
15	8 b.j.	11,2	19400

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m ³ /hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m ³ /rok)
16	2 b.j.	2,8	4850
20	220 návštev., 60 lôžok, 10 zam.	130	225178
prieluky - bývanie	25 b.j.	35	60625
Spolu		397,4	688353

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Omšenie výhodnú polohu v blízkosti exponovaného multimodálneho dopravného koridoru Trenčín – Žilina. Tento koridor tvorí diaľnica D1 Bratislava – Žilina, železničná trať I. kategórie č. 120 Bratislava – Žilina, cesta I. triedy č. I/61, paralelná cesta II. triedy č. II/507 a výhľadovo aj vážska vodná cesta. Najbližšie napojenie na diaľnicu D1 je pri Dubnici nad Váhom.

Zastavané územie samotnej obce sa rozkladá po oboch stranách cesty III. triedy č. III/1893. Zabezpečuje spojenie s obcou Dolná Poruba a s mestom Trenčianske Teplice, za ktorým sa napája na cestu II/516. Cesta III/1893 je v riešenom území upravená v kategórii C 6,5/60. Nebola zaradená do sčítania dopravy. Intenzita dopravy je nízka a tvorí ju výlučne cieľová doprava do obcí Omšenie a Dolná Poruba.

Najbližšia železničná stanica pre osobnú dopravu je v súčasnosti v Trenčianskej Tepeli na trati č. 120 Bratislava – Žilina. Najbližšie dopravné letiská sa nachádzajú v Trenčíne, Žiline a Piešťanoch.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií

Kostru dopravnej siete obce Omšenie tvorí prieťah cesty III. triedy zastavaným územím obce. Pozdĺž tejto cesty sa zoskupuje väčšina obytnej zástavby i zariadení občianskej vybavenosti. Odpája sa z nej niekoľko miestnych komunikácií. Komunikácie tvoria čiastočne zokruhovanú sieť. Ide o komunikácie najnižšej funkčnej triedy. Väčšina komunikácií má po výstavbe kanalizácie nový asfaltový povrch. Vzhľadom na stiesnené priestorové pomery však majú zväčša nevyhovujúce šírkové parametre. Územie Kamenickej doliny je miestnou komunikáciou prístupné len z k.ú. Trenčianske Teplice cez ulicu Na Baračke.

Existujúce miestne komunikácie sa navrhujú dobudovať, resp. rekonštruovať a upraviť v stanovených funkčných triedach a kategóriách.

Pre dopravnú obsluhu väčšiny nových rozvojových plôch je potrebné vybudovať nové miestne komunikácie. Len rozvojové plochy č. 2 (sčasti), č. 3, 16, 17, 18 sú dopravne prístupné priamo z cesty III. triedy. Rozvojové plochy č. 8, 13, 19 sú prístupné z existujúcich miestnych komunikácií, ktoré však majú nevyhovujúce parametre a potrebná je ich rekonštrukcia. V nových rozvojových plochách č. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 14 sa

navrhuje vybudovať hlavné komunikácie ako miestne komunikácie funkčnej triedy C3, kategórie MO 6/30 a sekundárne komunikácie ako upokojené komunikácie funkčnej triedy D1. V rámci rozvojovej plochy č. 20 sa navrhuje miestna komunikácia funkčnej triedy C3, kategórie MO 8/50, ktorá bude ďalej pokračovať do k.ú. Trenčianske Teplice a zabezpečí aj dopravný prístup do pokračovania lokality kúpeľníctva (L11) v k.ú. Trenčianske Teplice. Smerové vedenie komunikácie je limitované charakterom svahovitého terénu a maximálnym prípustným sklonom komunikácie.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu nemotoristických komunikácií

Chodníky sú vybudované takmer pozdĺž celého prieťahu cesty III. triedy zastavaným územím obce, väčšinou ako jednostranné. Stav chodníkov a ich šírkové parametre sú prevažne nevyhovujúce, odporúča sa preto ich rekonštrukcia. Súčasne sa navrhuje dobudovanie chodníkov v chýbajúcich úsekoch prieťahu cesty III. triedy zastavaným územím obce. Pozdĺž miestnych komunikácií chodníky nie sú vybudované. V nových rozvojových plochách obytných ulíc sa navrhujú jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž všetkých navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C3.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. Navrhuje sa vetva regionálnej cyklistickej trasy Trenčianske Teplice – Homôlka, s pokračovaním do Valaskej Belej a Bojníc. V riešenom území bude viesť v línii cesty III. triedy. Okrem toho sa navrhujú miestne cyklotrasy po existujúcich poľných, lesných a miestnych komunikáciách. Jedna cyklotrasa sa navrhuje z obce Omšenie južným smerom, s pokračovaním do k.ú. Krásna Ves / k.ú. Bobot. Ďalšia navrhovaná cyklotrasa vytvorí okruh z obce Omšenie cez Kamenickú dolinu do Trenčianskych Teplíc.

Nároky na zariadenia cestnej dopravy

Plochy statickej dopravy s parkovaním s cca 30 stojiskami sa nachádzajú v centrálnom uzle obce (na námestí), kde slúžia viacerým zariadeniam občianskej vybavenosti. Menšie parkoviská sú ďalej pri športovom areáli, bytových domoch a cintoríne. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Nepredpokladá sa vznik žiadnych veľkých ani stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Nenavrhujú sa žiadne nové plochy pre výrobné prevádzky. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov a stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity drobného výrobného zariadenia. Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia zápachom a škodlivými látkami.

2. Voda

Odkanalizovanie a čistenie splaškových vôd

V obci Omšenie bola nedávno vybudovaná splašková kanalizácia s čistením odpadových vôd, ktorá pokrýva väčšinu zastavaného územia. Splašková kanalizácia je z rúr DN 300 (materiál PP) v celkovej dĺžke 9,129 km. Ide o gravitačnú sieť odvádzajúcu odpadové vody z územia s vyústením do čerpacích staníc odpadových vôd 1-4, z ktorých sú odpadové vody prečerpávané výtlačnými vetvami DN 100 a DN 80 do nasledovného úseku gravitačnej siete. Odpadové vody sú prečerpávané do kanalizačnej siete mesta Trenčianske Teplice a následne do intenzifikovanej čistiarny odpadových vôd Trenčianska Teplá.

Systém existujúcej kanalizácie obce sa zachováva. Navrhuje sa odkanalizovanie všetkých nových rozvojových plôch a zostávajúcich častí zástavby, ktoré nie sú pokryté jednotnou kanalizáciou. Všetky navrhované rozvojové plochy budú odkanalizované gravitačne. Stoková sieť bude z potrubí PVC DN 300 mm.

Návrhové množstvo splaškových odpadových vôd bolo vypočítané odvodením z výpočtu potreby pitnej vody. Za predpokladu úplného obsadenia všetkých nových rozvojových plôch novou výstavbou, navrhovaných v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii, bude ku koncu návrhového obdobia územnoplánovacej dokumentácie (r. 2030) ročné množstvo splaškových vôd predstavovať 133 050 m³.

Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m ³ /r)	133 050
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	4,219
Max. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h \max}$ (l/s)	8,860
Min. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h \min}$ (l/s)	2,531

3. Odpady

V obci Omšenie je zavedený triedený zber odpadu pre väčšinu komodít. Drobný stavebný odpad sa zabezpečuje zberom do veľkých kontajnerov. V obci sa pripravuje výstavba zberného dvora na základe aktuálneho projektu (pri existujúcej ČOV). Obec má

vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Zber a likvidácia netriedeného komunálneho odpadu sa realizuje na regionálnu skládku odpadu. V obci v súčasnosti nie je zriadený zberný dvor.

V návrhu územného plánu obce je pre zberný dvor navrhovaná rozvojová plocha č. 17, oproti existujúcemu hospodárskemu dvoru. Depónie výkopovej zeminu odporúča lokalizovať na parc. č. 3516/3, juhozápadne od zastavaného územia obce. Ďalej sú v návrhu ÚPD zahrnuté odporúčania rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce, okresu a kraja. Odporúča aj v navrhovaných uliciach rozmiestniť zberné nádoby na zber triedeného odpadu.

Rastom počtu obyvateľov v území v zmysle riešenia navrhovaného v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii do konca návrhového obdobia (t.j. do roku 2030) dôjde aj k nárastu potenciálnej produkcie komunálneho odpadu. V prípade súčasne navrhovaného opatrenia zvýšenia podielu zhodnocovaného odpadu by sa množstvo ďalej nezhodnocovaného (skládkovaného) odpadu nezvýšilo.

ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území dve skládky, situované južne nad obcou - jednu upravenú (prekrytú) a jednu bez prekrytia. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia medzi opatreniami na zlepšenie kvality životného prostredia navrhuje okrem iného „uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstránenie divokých skládok“.

4. Hluk a vibrácie

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Navrhované riešenie územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom ani vibráciami.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

V riešenom území nie sú známe zdroje žiarenia. Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – takmer celé riešené územie, vrátane celého zastavaného územia je zaradené do oblasti so stredným radónovým rizikom, len severne od obce je radónové riziko nízke. Návrh územnoplánovacej dokumentácie preto stanovuje podmienku „pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania

z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia“.

Podľa mapy seizmických oblastí na území SR je riešené územie zaradené do oblasti s intenzitou seizmického ohrozenia 7° MSK-64. V blízkom okolí neboli doteraz zistené žiadne znaky nestability územia v prirodzenom stave, preto je územie možno hodnotiť ako stabilné s pomerne nízkym rizikom seizmickej aktivity.

Navrhované riešenie hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá vznik nových zdrojov žiarenia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Omšenie relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce Omšenie. Katastrálne územie má výmeru 2436 ha, je celistvé, výnimočne kompaktného tvaru, do ktorého je hlboko vklinené zastavané územie mesta Trenčianske Teplice. Hustota osídlenia dosahuje 81 obyvateľov na km², čo je pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²).

Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- k.ú. Trenčianske Teplice, k.ú. Petrova Lehota – na západe
- k.ú. Veľký Kolačín (časť Novej Dubnice), k.ú. Dubnica nad Váhom – na severe
- k.ú. Dolná Poruba – na východe
- k.ú. Slatinka nad Bebravou, k.ú. Krásna Ves, k.ú. Bobot, k.ú. Horné Motešice – na juhu

Katastrálne hranice prebiehajú lesnými porastmi zväčša po vrcholoch vrchoviny, inde bez osobitných ohraničujúcich prvkov. Severná hranica katastrálneho územia je totožná s hranicou okresu Ilava.

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami. Je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Reliéf a horninové prostredie

Obec Omšenie leží v Strážovských vrchoch v doline Tepličky.

Reliéf je členitý, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 285 do 955 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje poniže vodnej nádrže, najvyššiu na juhu katastrálneho územia na kóte Baske. Stred obce je vo výške 322 m n.m. Sklonitosť svahov miestami dosahuje viac ako 30°.

Riešené územie z hľadiska geomorfologického členenia patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, Fatransko-tatranskej oblasti, celku Strážovské vrchy, podcelku Trenčianska vrchovina, častí Teplická vrchovina, Porubská brázda a okrajovo aj Holázne. Južná časť riešeného územia spadá už do podcelku Zliechovská hornatina, časť Basky. Rozdelenie riešeného územia z geomorfologického hľadiska na podcelky je v teréne nezreteľné.

Strážovské vrchy sú geologicky súčasťou pásma jadrových pohorí v pásme centrálnych Západných Karpát. Sú miocénnou hrasťovou štruktúrou, ktorá porušuje staršiu príkrovovú stavbu. Pohorie susedí na juhu s podunajskou panvou, resp. jej Bánovskou kotlinou, na juhovýchode s Hornonitrianskou kotlinou, na východe vo Fačkovskom sedle s Malou Fatrou a s pohorím Žiar. Zo severozápadu pohorie ohraničuje Ilavská kotlina a bradlové pásmo. Na severe sa stýka s horninami vnútrokarpatského paleogénu Súľovských skál, domanšinsko-mojtínskym paleogénom a Žilinskou a Rajeckou kotlinou. Na západe hraničí s Trenčianskou kotlinou a na juhozápade v Jastrabianskom sedle s Považským Inovcom. Prevažnú časť územia tvorí vrchovinná až hornatinná neosídlená lesnatá krajina, nižšie časti sú odlesnené a premenené na lúky a pasienky.

Na rozdiel od iných pohorí centrálnokarpatského oblúka nemajú Strážovské vrchy ústredný chrbát. Sú rozbrázdnené všetkými smermi hustou sieťou kotlín a hlbokých údolí. O značnej geomorfologickej členitosti svedčí aj rozpätie nadmorských výšok na pomerne malom území: Nadmorská výška vrcholov a hrebeňov sa pohybuje medzi 600 – 1213 m.n.m., dolín a kotlín 315 – 655 m.n.m. Najvyšším vrcholom pohoria je Strážov (1213 m.n.m.). Najvyšším vrchom v okolí obce Omšenie je Baske (954,9 m.n.m.), Nárožná (877,9 m.n.m.) a zo severnej strany Baba (667,9 m.n.m.).

Morfoštruktúrnou osobitosťou Strážovských vrchov je absencia jednotnej klenby, charakteristickej pre ostatné jadrové pohoria Západných Karpát. Členitosť kryštallického jadra, ale i morfoštruktúrna členitosť celých Strážovských vrchov je i dôsledkom charakteru neskoropálskeho vrásnenia. To nemalo zjednocujúci charakter, ale naopak, spôsobilo rozčlenenie do viacerých skupín. Morfológická členitosť Strážovských vrchov sa odráža v hojnosti dolín a potokov nasmerovaných k hlavným dvom tokom, a to k Váhu a Nitre.

V riešenom území tvoria mierne zvlnenú pahorkatinnú časť mäkké slienité usadeniny. Hornatinnú časť tvoria skrasovatené odolné karbonátové horniny s príkrovovými troskami vo forme bralných zápolí so skalnými mestami. Na úbočí Žihľavky sa vyskytuje travertín.

Z hľadiska geologického majú Strážovské vrchy mimoriadne pestré zloženie s typickou príkrovovou stavbou. Kryštallické jadro pohoria je malé, odhalené iba v najjužnejšej časti. Na povrch tu vystupujú granodiority, kremité biotitické pararuly a grafitické ruly. Na kryštalinikum sú v okolí Gápľa viazané hydrotermálne kremenné žily s drobným výskytom olovnatých a zinkových rúd. Z minerálov obsahujú, okrem kremeňa, kalcitu, hematitu a sideritu, galenit, sfalerit a pyrit. Severný okraj tohto kryštalinika lemuje úzky pruh obalovej malomagurskej jednotky (kremence, bridlice, vápence a dolomity). Podstatnú časť pohoria tvoria však silne zvrásnené a presúvané mezozoické komplexy. Strážovské vrchy vznikli vo vrchnej kriede počas hlavnej horotvornej alpínskej fázy, ktorá bola veľmi silná a vytvorila príkrovovú stavbu. V Strážovských vrchoch sú zachované všetky subtatranské príkrovy: krížňanský, chočský a strážovský. Atraktívne skalné dominanty v tejto oblasti tvoria trosky strážovského a chočského príkrovu, ktoré sa nasunuli na krížňanský príkrov. Vyskytujú sa tu jednotky pribradlovej zóny – manínsky príkrov s pribradlovým paleogénom, ktoré zväzujú centrálnu Karpaty s bradlovým pásmom. Hlavnými horninami, ktoré tvoria tieto príkrovy, sú sedimentárne horniny, predovšetkým vápence a dolomity.

Krížňanský príkrov je súborom sedimentárnych sérií, z ktorých sú najcharakteristickejšie séria belianska a zliechovská. V belianskej sérii výrazne prevládajú sedimenty plytkovodnejšie, tzv. kordillierového typu (krinoidové vápence, svetlé organogénne vápence s rohovcami, tmavosivé vápence a dolomity, kremence, pieskovce, bridlice). Zliechovská séria je typom hlbokomorských sedimentov (tmavosivé vápence a slieňovce, bridlice, rohovcové radiolárové vápence), ktoré dosahujú značných mocností – až do 500 m. Chočský príkrov priestorovo zaberá veľkú časť Strážovských vrchov a je plocho uložený na Krížňanskom príkrove. Miestami buduje celé horské skupiny (Strážov), inde len trosky ako pozostatky pôvodne súvislého príkrovu. Taktiež je tvorený viacerými sedimentačnými sériami. Čiernovážska séria je budovaná predovšetkým dolomitmi, pre bielovážsku sú charakteristické sivé až tmavosivé vápence s rohovcami, tmavosivé bridlice a slieňovce. Strážovský príkrov tvorí severnú oblasť Strážovských vrchov, priliehajúcu k vnútrokarpatskému paleogénu a tvorí i menšie trosky na chočskom príkrove. Vyznačuje sa prítomnosťou svetlých vápencov tzv. wettersteinského typu. Keďže prevažná časť Strážovských vrchov je budovaná vápencami, viažu sa k nim aj krasové javy (Mojtínsky kras, či kras v okolí Strážova). V Strážovských vrchoch je evidovaných asi 200 väčších i menších jaskýň. Odrazom zložitého geologického i geomorfologického vývoja územia je i jeho riečna sieť a množstvo prameňov.

2. Klimatické pomery

Z klimatického hľadiska patrí väčšina riešeného územia do oblasti mierne teplej (M), okrsku M7 – okrskom mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový. Zo západu k vodnej nádrži sem zasahuje okraj okrsku M6 – mierne teplý, vlhký, vrchovinový. Najvyššie polohy katastrálneho územia spadajú do chladnej oblasti (C), okrsku C1 – mierne chladný. Miestne klimatické pomery sú teda v riešenom území ovplyvnené nadmorskou výškou a tvarom reliéfu.

Mierne teplá oblasť má priemerný počet letných dní v roku menej ako 25. Júlový priemer teploty je nižší ako 16 °C. Chladná oblasť, okrskom mierne chladný má priemernú júlovú teplotu 12 – 16 °C.

Priemerná ročná teplota sa pohybuje v závislosti od nadmorskej výšky od 8 °C v okrajových častiach Strážovských vrchov, Ilavskej a Bánovskej kotline. Smerom do najvyššej, centrálnej časti pohoria priemerná teplota vzduchu klesá až na 4 °C. Najvyššie teploty sú v Strážovských vrchoch dosahované v júli, naopak najnižšie sú v januári. Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v Strážovských vrchoch od 600 mm v najnižších častiach územia do 1000 mm v centrálnej, najvyššej časti pohoria.

Podľa Atlasu krajiny (2002) sa priemerný počet dní so snehovou pokrývkou pohybuje od 60 v najnižších častiach Strážovských vrchov po 120, lokálne v nadmorskej výške nad 1000 m n.m. až do 140 dní. Priemerné ročné úhrny potenciálnej evapotranspirácie sa so stúpajúcou nadmorskou výškou znižujú. Najnižšie hodnoty (300 až 50 mm) sú v centrálnej (najvyššej) časti vrchov. So znižujúcou sa nadmorskou výškou stúpajú na 700 až 750 mm (Atlas krajiny, 2002). V rámci roka sú mesačné úhrny potenciálnej evapotranspirácie veľmi nevyrovnané. Najvyššie hodnoty sú dosahované v júli, najnižšie v januári.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú orografické pomery, expozícia terénu, jeho oslnenie. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níše. Pre jarne obdobie sú charakteristické časté zmeny poveternostných situácií sprevádzané rýchlymi zmenami teploty vzduchu. V tomto období je najmenšia početnosť výskytu bezvetria zo všetkých ročných období, a to v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry. Vo všeobecnosti prevládajú vetry zo severu a juhu, ďalšími častými smermi vetra sú západné a juhovýchodné vetry.

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Trenčín ani riešené územie medzi mimoriadne zaťažené oblasti. Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok došlo v posledných 20 rokoch k výraznému poklesu, najmä v prípade oxidu siričitého. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov. K nárastu došlo v prípade produkcie oxidu uhoľnatého. V obci Omšenie sa nachádza jeden stredný zdroj znečisťovania ovzdušia: plynová kotolňa Rehabilitačného strediska. Ďalšie stredné zdroje znečisťovania ovzdušia sú v okolitých obciach a mestách: Dolná Poruba, Trenčianska Teplá, Trenčianske Teplice. Ako veľký zdroj znečisťovania ovzdušia je evidovaná Tepelno-energetická centrála v Trenčianskej Teplej.

Vďaka plynofikácii obce Omšenie je tu pomerne nízke znečistenie z lokálnych kúrenísk. Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy (teplotné inverzie v málo vetranej kotline) sa však exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia.

Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Trenčín podľa znečisťujúcich látok v t/rok

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2011	45,444	123,686	872,279	3150,132	53,879
2012	30,492	124,144	839,286	2260,469	55,427
2013	41,503	60,847	860,293	2547,781	50,033
2014	46,764	61,744	858,042	3549,601	53,689
2015	46,737	61,933	868,766	3174,109	56,166

Zdroj: NEIS

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Z hľadiska tvorby povrchového odtoku sa územie nachádza vo vrchovinovo-nízinnej oblasti s dažďovo-snehovým typom režimu odtoku, s vysokou vodnosťou v jarnom období (marec – apríl). Najvyššie dlhodobé priemerné mesačné prietoky sú v marci. Najnižšie dlhodobé priemerné mesačné prietoky sú v novembri. Výrazné podružné zvýšenie vodnosti je koncom jesene a začiatkom zimy.

Riešené územie spadá do povodia rieky Váh. Priemerný ročný špecifický odtok sa v rámci územia Strážovských vrchov pohybuje v hodnotách od 5 až 10 do 15 až 20 l.s⁻¹.km⁻². Obcou preteká vodný tok Teplička. Je to ľavostranný prítok Váhu s dĺžkou 26,5 km. Pramení v Strážovských vrchoch, v podcelku Zliechovská hornatina, v priestore medzi vrchmi Vápeč (955,5 m n. m.) a Homôľka (906,6 m n. m.), v nadmorskej výške cca 560 m n. m. Spočiatku tečie juhozápadným smerom cez obec Dolná Poruba, na území ktorej priberá viaceré krátke prítoky z oboch strán. Následne sa stáča na západ, preteká niekoľkými osadami a po pribatí ďalších krátkych prítokov vstupuje do intravilánu obce Omšenie. Za obcou napája vodnú nádrž Teplička a pokračuje ďalej severozápadným smerom. Tečie okrajom časti Baračka, kde priberá pravostranný prítok spod Kamenných vrát, viac rozširuje svoje koryto a ďalej preteká Trenčianskymi Teplicami. Priberať ľavostranný prítok, tečúci časťou Červené Kopanice a vstupuje do Trenčianskej kotliny. Pod obcou Omšenie je vodná nádrž Teplička, s rozlohou 10 ha a objemom 300 000 m³. Slúži hlavne pri regulácii odtokových pomerov.

V katastrálnom území obce Omšenie pramení viacero krátkych drobných vodných tokov, ktoré sú obojstrannými prítokmi Tepličky.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, náleží Teplička do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

Hydrogeologické pomery

Hydrogeologické pomery riešeného územia sú ovplyvnené geologicko-tektonickou stavbou územia, geomorfologickými a klimatickými pomermi. Strážovské vrchy sa vyznačujú dobrou kvalitou podzemných vôd, preto sú vyhlásené za chránenú vodohospodársku oblasť. Podľa hydrogeologickej rajonizácie spadá riešené územie do dvoch rajónov:

- MP 066 Mezozoikum a paleogén južnej časti Strážovských vrchov
- M 036 Mezozoikum severozápadnej časti Strážovských vrchov

Horninové komplexy triasových vápencov a dolomitov v hydrogeologickom celku mezozoika sa vyznačujú dobrými podmienkami na infiltráciu zrážkových vôd, tvorbu, obeh, akumuláciu i výstup podzemných vôd. Odvodňované sú na okrajoch aj vo vnútri

hydrogeologickej štruktúry vo viacerých prameňoch, ktoré sú zachytené a vodohospodársky využívané pre zásobovanie pitnou vodou.

Základným štruktúrnym znakom jadrových pohorí Západných Karpát a teda aj Strážovských vrchov je superpozícia tektonických jednotiek nad sebou. Nahromadenie vápencovo-dolomitických komplexov a ich rozmiestnenie v hydrogeologicky priaznivej pozícii nad málo priepustnými členmi vytvorilo podmienky pre vznik významných akumulácií podzemných vôd. Celkovo je z hydrogeologického hľadiska územie Strážovskej hornatiny veľmi pestré, vzhľadom k skutočnosti, že sa na jeho stavbe podieľa rad mezozoických jednotiek.

Morfologicky zjavný celok Žihlavníka (s plochou 28,8 km²) má sumárny výstup podzemných vôd medzi 171 – 679 l.s⁻¹ podľa klimatických podmienok. Ďalší čiastkový celok so samostatným režimom krasových vôd je medzi dielčím celkom Žihlavníka a poloknom podložia severne od Horných Motešíc (23 km² – výstup podzemných vôd kolíše medzi 108 – 368 l.s⁻¹). Celkovo z tohto komplexu na základe hodnotenia jeho dielčieho celku Žihlavníka so špecifickým odtokom podzemných vôd 10 – 11 l.s.km² (viacročný priemer) možno počítať v priemere s infiltračnou schopnosťou celého komplexu 107 km² na cca 1070 l.s⁻¹.

V riešenom území sa nenachádzajú zdroje termálnych ani minerálnych vôd. Celé riešené územie je však v ochrannom pásme II. a III. stupňa prírodných liečivých zdrojov Trenčianske Teplice.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Znečistenie vodných tokov, na úseku pretekajúcim riešeným územím, nebolo zisťované. Analýzy kvality povrchových vôd sa vykonávajú iba na veľkých vodných tokoch. Najbližšie je dlhodobu monitorovanú kvalitu vody v rieke Váh. Predpokladá sa, že tok Teplička je v triedach čistoty II. až III. Po vybudovaní splaškovej kanalizácie v obciach Dolná Poruba a Omšenie sa predpokladá zlepšenie stavu povrchových a podzemných vôd.

Monitorovanie kvality podzemných vôd na Slovensku je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle uznesenia vlády č.449/1992. Priamo v obci sa kvalita podzemných vôd nesleduje. Znečistenie podzemných vôd pochádza z infiltrácie povrchových vôd do riečnych sedimentov z kanalizačných vôd, znečistených zrážkových vôd, skládok odpadov a poľnohospodárstva.

5. Pôdne pomery

Riešené územie je značne diferencované z hľadiska pôdnych typov. V bezprostrednej blízkosti vodného toku vznikli fluvizeme, ktorých vývoj ovplyvnili pravidelné záplavy. Na flyšovom podklade a svahových hlinách sa vyvinuli prevažne kambizeme (hnedé lesné pôdy). Ich vznik bol podmienený permacídnym vodným režimom, typickým pre oblasti s dostatkom vody zo zrážok a nižšími teplotami obmedzujúcimi výpar. Kambizeme pseudoglejové a pseudogleje je možné nájsť na ťažších zvetralinách flyša v ílovcovom vývoji. Pieskovce a ílovce ako materské horniny sú pomerne chudobné na živiny, pôdy na

nich sú preto menej úrodné. Rendziny sú pôdy viazané na karbonátové substráty, textúrne prevažne stredne ťažké hlinité, až menej ťažké ílovitohlinité. Úrodnosť rendzín je podmienená hĺbkou pôdneho profilu a obsahom skeletu. Nachádzajú sa na strmých svahoch, kde sa striedajú s kambizemami. Sú často výrazne kamenité až plytké.

Komplexnú informáciu o pôdnych typoch, pôdnych druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu na poľnohospodárskej pôde poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdnych jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- 00 – pôdy na zrázoch nad 25° (bez rozlíšenia typu pôdy)
- 11 – fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)
- 57 – pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 63 – kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša, stredne ťažké
- 65 – kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách
- 75 – kambizeme (typ) v komplexe s rendzinami, (kambizeme prevládajú), stredne ťažké až ťažké
- 87 – rendziny typické a rendziny kambizemné, stredne hlboké na vápencoch a dolomitoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 90 – rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké
- 92 – rendziny typické, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)

Kvalita pôdy a ohrozujúce faktory

Najkvalitnejšie pôdy v katastrálnom území Omšenie sú zaradené podľa BPEJ do 5., 6. a 7. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. sa v riešenom území nenachádzajú. Vybudované je len detailné odvodnenie pozemkov drenážnym systémom iných vlastníkov, ktoré sa nachádza na pôde východne a západne od zastavaného územia obce. Odvodnenia sú prevažne nefunkčné.

Vodná erózia lokálne postihuje strmšie svahy so sklonom nad 7°, ktoré sú využívané ako orná pôda a trvalé trávne porasty preto sú nedostatočne chránené vegetáciou. Vodnej erózii napomáha pôdny kryt kambizemí, ktoré sú málo odolné voči eróznej degradácii. K veternej erózii pôd dochádza len výnimočne na ornej pôde. Keďže v území prevládajú stredne ťažké a ťažké pôdy, je vo všeobecnosti pôsobenie veternej erózie minimálne. Zosuvy ani svahové poruchy v riešenom území nie sú evidované.

V katastrálnom území Omšenie území sú zaregistrované dve stabilizované svahové deformácie. Registrované svahové deformácie typu zosuvu sú lokalizované juhozápadne od zastavaného územia obce Omšenie, v doline vodného toku Machnáč.

Znečistenie pôdy v dotknutom území nebolo zisťované. Potenciálnym zdrojom znečistenia je poľnohospodárska výroba, hnojenie organickými a chemickými hnojivami a chemická ochrana rastlín. Nakoľko poľnohospodárska pôda sa prevažne využíva ako trvalé trávne porasty, výraznejšie znečistenie pôdy sa nepredpokladá.

6. Fauna, flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia sa riešené územie nachádza v oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu pred karpatskej flóry (*Praecarpaticum*) a okresu Strážovské vrchy.

Podľa zoografického členenia patrí územie do provincie Karpaty, oblasť Západné Karpaty, vnútorný obvod so západným a južným okrskom.

Lesná vegetácia

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú nasledovné základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- bukové a jedľovo-bukové lesy (*F – Dentario glandulosae-Fagetum*) – táto jednotka sa nachádza na svahoch vrchoviny, okrem vrcholových častí. Patria sem spoločenstvá zmiešaných lesov, ktoré vytvára buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), jedľa biela (*Abies alba*), zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), zubačka deväťlistá (*Dentaria enneaphyllis*).
- karpatské dubovo-hrabové lesy (*C – Carici pilosae-Carpinetum*) – nachádzajú sa v najnižšie položenej časti katastrálneho územia, v doline. Ide o spoločenstvá drevín dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor poľný (*Acer campestre*) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaiodes*).
- bukové lesy na vápencových a dolomitových podložiach (*Fc – Cephalentero-Fagenion*) – nachádza sa na najvyššie položených vrchoch. Ide o spoločenstvá drevín buk lesný (*Fagus sylvatica*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus cathartica*), lazerník širokolistý (*Laserpitium latifolium*), jačmienka európska (*Hordelymus europaeus*), prilbovka biela (*Cephalanthera damasonium*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*).
- karpatské reliktné borovicové lesy (*Pr – Pulsatillo slavicae-Pinion*). Rastlinné spoločenstvá na vrchole masívu Baske reprezentujú borovica lesná (*Pinus sylvestris*), buk lesný (*Fagus sylvatica*), skalník celokrajný (*Cotoneaster*

integerrimus), jarabina mukyňová (*Sorbus aria*), dráč obyčajný (*Berberis vulgaris*), ostrevka vápnomilná (*Sesleria albicans*), púpavec sivý (*Leontodon incanus*), podkovka chochlatá (*Hypocrepis comosa*), kokorík voňavý (*Polygonatum odoratum*), ranostaj venčený (*Coronilla coronata*), jagavka konáristá (*Anthericum ramosum*).

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. Lesné plochy pokrývajú väčšinu riešeného územia a nahradené poľnohospodárskou pôdou boli len v doline a najdostupnejších svahoch.

Druhovú zloženie lesa je v súčasnosti charakteristické prítomnosťou monokultúr buka, v menšej miere aj borovice. Z hľadiska drevinovej skladby majú najväčšie zastúpenie buk (74,8%) a borovica (9,93%). Viac ako 1%-ný podiel majú ďalej javor (3,87%) smrek (2,96%) a smrekovec (2,94%).

Hospodárske lesy majú na výmere lesa podiel 32%, na ochranné lesy pripadá 48% a na lesy osobitného určenia 21%. Lesné plochy majú výmeru 1394,5 ha, t.j. 57,2% z výmery katastrálneho územia.

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia predstavuje predovšetkým rozptýlenú vegetáciu na trvalých trávnych porastoch. Drevinová skladba je rôznorodá a závisí od polohy a nadmorskej výšky. Krovinné formácie sú tiež situované na nevyužívaných miestach, pozdĺž poľných ciest, na svahoch, v terénnych stržiach alebo rastie ako líniová zeleň aj pri menších prítokoch. Na zložení krovinnej vegetácie sa uplatňujú druhy ako ruža šíповá (*Rosa canina*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), javor poľný (*Acer campestre*), ostružina černicová (*Rubus fruticosus*), baza čierna (*Sambucus nigra*). Vyskytujú sa aj pásy mezofilných krovín, v ktorých dominuje trnka (*Prunus spinosa*), častými bývajú ruža šíповá (*Rosa canina*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), ostružiny (*Rubus sp.*), baza čierna (*Sambucus nigra*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna agg.*), krušina jelšová (*Frangula alnus*).

Nelesná drevinová vegetácia nie je vyčlenená ako osobitný druh pozemku a je zahrnutá zväčša v rámci trvalých trávnych porastov.

Trvalé trávne porasty

Spoločenstvá stepného typu sa v riešenom území vyskytujú v centrálnej časti katastrálneho územia, pričom pokrývajú dostupnejšie svahy a vytvárajú aj enklávy lúk v lesných porastoch. Na hospodársky využívaných pasienkoch zväčša rastie napríklad rebríček obyčajný (*Achillea millefolium L.*), psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), stoklas mäkký (*Bromus hordeaceus*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata L.*), štiav lúčny (*Rumex acetosa*).

Trvalé trávne porasty majú výmeru 566,1 ha, t.j. 23,2 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda

Orná pôda sa nachádza hlavne v najnižších polohách vo východnej časti katastrálneho územia, medzi zastavaným územím a vodnou nádržou. Má len malý podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy. Agrocenózy na ornej pôde vykazujú najnižšiu ekologickú hodnotu. Prevládajú maloblokové pôdne celky.

Orná pôda má výmeru 241,9 ha, t.j. 9,2 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Vybudované je len detailné odvodnenie pozemkov drenážnym systémom, ktoré sa nachádza na pôde východne a západne od zastavaného územia obce.

Trvalé kultúry

V k.ú. Omšenie sa podľa stavu z KN nenachádzajú žiadne trvalé kultúry viníc a chmeľníc. Ovocné sady sa vyskytujú iba v zanedbateľnej výmere v rozptyle.

Sídelná vegetácia

Vzhľadom k charakteristickému pôdorysu a urbanistickej štruktúre obce sa tu nenachádzajú plochy verejnej parkovej zelene. Minimálny je aj výskyt líniovej zelene, ktorá sa nachádza len popri niektorých jednostranne obostavaných miestnych komunikáciách a miestami aj pri potoku. Ide prevažne o ovocné dreviny a kroviny. Vzrastlá zeleň je aj v školskom areáli, kde sú vysadené ihličnaté dreviny (jedľa, smrek).

Väčšina sídelnej vegetácie pripadá na vegetáciu úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. V drevinovej skladbe dominujú ovocné dreviny (jablone, slivky) a z okrasných drevín sú to hlavne tuje. Záhrady majú celkovú výmeru 31,9 ha, t.j. 1,3 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie obce Omšenie

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	2243743
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	318516
ovocné sady	21387
trvalé trávne porasty	5661387
lesné pozemky	13944611
vodné plochy	256758
zastavané plochy a nádvoría	831165
ostatné plochy	1083298
spolu – k.ú.	24360865

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Živočíšstvo

V riešenom území sa nachádza rôznorodé prostredie, ktoré vytvára podmienky pre rôzne živočíšne druhy. Nachádzajú sa tu živočíchy viazané na listnaté lesy, ale aj živočíšstvo lúk, pasienkov, polí, sídiel.

V riešenom území a v jeho užšom zázemí sa nachádzajú tieto základné typy biotopov a na ne viazané zoocenózy:

- polia a lúky – charakteristickým druhom cicavcov polí a lúk je zajac poľný, syseľ obyčajný, chrček poľný
- biotopy ľudských sídiel – predstavujú synantropné druhy a druhy so širokou ekologickou valenciou. Z vtákov je to drozd čierny, vrabec domový, sýkorka bielolícá a ďalšie. Z cicavcov je to krt obyčajný, myš domová, potkan hnedý, jež obyčajný východoeurópsky
- zalesnené územie Strážovských vrchov – je domovom poľovnej zveri: jeleň lesný, srnec lesný, sviňa divá; drobných cicavcov: líška hrdzavá, kuna lesná, lasica myšozravá, piskor obyčajný, chránenej avifauny: sokol rároh, sokol sťahovavý, včelár lesný a ďateľ prostredný, muchárik bielokrky, muchárik červenohrdlý, penica jarabá, prhlavár čiernohlavý

7. Krajina

Štruktúra krajinného obrazu, scenéria

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie ciest – nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne

priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka. Takéto antropomorfné štruktúry sú v riešenom území zastúpené len v malej miere a len vo svojich tradičných formách.

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Reliéf je členitý na malej ploche. Celkovo rozmanitosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia. Je zdrojom atraktívnych scenérií a výhľadov. Z vyvýšených nezalesnených častí katastrálneho územia sú zaujímavé pohľady na obec i kúpeľné mesto Trenčianske Teplice, vodnú nádrž, vrcholy Strážovských vrchov (Nárožná, Baba, Baske).

Svahy a vyššie položené časti na okrajoch katastrálneho územia sú pokryté lesným porastom a pasienkami. Vizuálne vnemy odlišného rázu poskytuje údolie Tepličky s vodnou plochou i koncentráciou sídelných štruktúr, ako aj lúky a pasienky na relatívne strmých svahoch.

Možno konštatovať, že v krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru. K takýmto prvkom môžeme priradiť aj antropogénny prvok vodnej nádrže. Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda a monokultúrne porasty hospodárskych lesov. Zastúpenie rušivo pôsobiacich prvkov je minimálne. Predstavuje ich len hospodársky dvor a koridory nadzemných elektrických vedení najnižších napätí.

Pôvodná zástavba obce Omšenie vznikla pozdĺž potoka Teplička, v úzkej doline. Má podobu potočnej radovej zástavby. Potok spolu s paralelnou komunikáciou predstavuje hlavnú kompozičnú a prevádzkovú os. Obec má charakteristický pretiahnutý pôdorys, je však kompaktný. Zástavba sa sústreďuje v údolí, v úzkom páse pozdĺž hlavnej kompozičnej osi v dĺžke viac ako 2 km. Ústredným kompozičným uzlom obce je rozsiahle námestie, okolo ktorého sa sústreďuje väčšina zariadení občianskej vybavenosti. Menší uzlový priestor je aj pri kostole. Z bežného horizontu je priestorové pôsobenie dominant nevýrazné. Historickou dominantnou je nevysoká pôvodná románska veža kostola. Novodobé dominanty predstavujú bytové domy 2 – 5 podlažné.

Ekologická stabilita a ekologická významnosť

Riešené územie sa v rámci okresu vyznačuje nadpriemernou ekologickou stabilitou. Ako ekologicky významné segmenty definujeme prírodné i poloprírodné prvky, na ktoré sa viažu ekostabilizačné funkcie:

- lesné porasty – najmä lesy, ktoré nemajú charakter monokultúr
- vodná plocha nádrže
- vodný tok Teplička a drobné vodné toky, vrátane brehových porastov a sprievodnej nelesnej vegetácie
- prírodné rezervácie PR Omšenská Baba, PR Žihľavník, národná prírodná pamiatka NPP Lánce, územie európskeho významu ÚEV Baske

- trvalé trávne porasty – lúky a pasienky s biotopmi národného a európskeho významu
- mozaikové štruktúry – trvalé trávne porasty s rozptýlenou nelesnou drevinovou vegetáciou

8. Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Chránené územia

V riešenom území sa koncentrujú záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré reprezentujú viaceré chránené územia:

- územie európskeho významu SKUEV0274 Baske – s výmerou 4032,55 ha, zasahuje do k.ú. Omšenie, Čierna Lehota, Dolná Poruba, Krásna Ves, Slatina nad Bebravou, Slatinka nad Bebravou, Šípkov, Valaská Belá. Predmetom ochrany sú nasledovné biotopy a živočíšne druhy:
 - 5130 Porasty borievky obyčajnej
 - 6110* Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alysso-Sedion albi
 - 6190 Dealpínske travinnobylinné porasty
 - 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovištia Orchideaceae)
 - 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
 - 7220* Penovcové prameniská
 - 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz
 - 8160* Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa
 - 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
 - 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary
 - 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
 - 9150 Vápnomilné bukové lesy
 - 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy
 - 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy
 - 91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy
 - kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), fúzač alpský (**Rosalia alpina*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), spriadač kostihojový (**Callimorpha quadripunctaria*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), medveď hnedý (**Ursus*

arctos), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*), poniklec prostredný (**Pulsatilla subslavica*), rak riavový (**Austropotamobius torrentium*), pimprlík bruškatý (*Vertigo moulinsiana*)

- chránené vtáacie územie SKCHVU028 Strážovské vrchy – územie bolo vyhlásené za CHVÚ vyhláškou MŽP SR č. 434/2009 Z.z. CHVÚ má výmeru 58673,08 ha a zasahuje do veľkého počtu katastrálnych území v okresoch Bánovce nad Bebravou, Prievidza, Bytča, Považská Bystrica, Ilava, Púchov, Trenčín, Žilina. Účelom je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, orla skalného, bociana čierneho, včelára lesného, tetova hlucháňa, kuvika kapcavého, lelka lesného, chriašteľa poľného, ďatľa čierneho, ďatľa bielochrbtého, jariabka hôrneho, penice jarabej, ďatľa prostredného, muchárika červenohrdlého, muchárika bieločrkého, strakoša červenochrbtého, strakoša sivého, prepelice poľnej, krutihlava hnedého, prhlaviara čiernohlavého, hrdličky poľnej, žltochvosta lesného a muchára sivého.
- prírodná rezervácia PR Omšenská Baba – na území PR platí 5. stupeň územnej ochrany. Vyhlásená bola v roku 1967, rozprestiera sa na ploche 36,169 ha. Predmetom ochrany je bradlový útvar triasových vápencov a dolomitov s význačnou vápencovou a skalnou kvetenou; územie je využité ako študijný objekt. Územie je významnou floristickou lokalitou s výskytom teplomilných a horských rastlín, má viacero druhov panónskej vegetácie. V lesnom poraste sa vyskytujú: dub plstnatý, hrab obyčajný, borovica sosna. Na odlesnenom vrchole sa vyskytujú viaceré vzácne teplomilné druhy: kavyľ pôvabný, kavyľ Ivanov, poniklec statný veľkokvetý, oman mečolistý, cesnak žltý, kostrava tvrdá, fúzatka plstnaná, trčník čmelovitý a iné.
- prírodná rezervácia PR Žihľavník – na území PR platí 5. stupeň územnej ochrany. Bola vyhlásená v roku 1967 a jej celková výmera je 130,18 ha. Predmetom ochrany v krasovom území sú prirodzené zmiešané porasty buka lesného, javora horského a jedle bielej, niekde i s vtrúsenou mukyňou obyčajnou, dubom plstnatým a tisom obyčajným. Bylinný porast tvoria zubačka cibuľkonosná, jelení jazyk celolistý a papraďovec laločnatý, astra zlatovlasá, poniklec obyčajný veľkokvetý, ostrovka vápnomilná, zvonovník hlavatý a iné. Chránené územie bolo zriadené pre ochranu xerothermných spoločenstiev, krasových foriem reliéfu a lesných spoločenstiev na vápencoch a dolomitoch.
- národná prírodná pamiatka (NPP) Lánce – na území NPP platí 4. stupeň územnej ochrany. Vyhlásená bola v roku 1987 na ploche 3,0305 ha. Predmetom ochrany je terasa vápencového tufu s cennou vegetáciou a malakofaunou pre vedecké a výskumné ciele. Má významnú ekostabilizačnú funkciu.
- chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Strážovské vrchy – celé riešené územie je súčasťou chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd – CHVO Strážovské vrchy s celkovou výmerou 757 km²

Ďalšie záujmové lokality ochrany prírody predstavujú:

- navrhované územie európskeho významu SKUEV0811 Omšenská Baba
- mokraď Vodná nádrž Baračka
- genofondová lokalitu motýľov Žihľavník
- krasové javy (jaskyne, závrty)

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené stromy. CHKO Strážovské vrchy do riešeného územia nezasahuje.

Územný systém ekologickej stability

Štrukturálnymi prvkami územného systému ekologickej stability (ÚSES) sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky.

Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca.

Z ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja a RÚSES okresu Trenčín bol prevzatý návrh biocentier regionálneho významu:

- RBc 34 Žihľavník-Baske – rozsiahle biocentrum regionálneho významu zasahuje do riešeného územia z juhu. Jej jadrom je PR Žihľavník / ÚEV Baske. Nachádza sa na zalesnených svahoch. Potenciálne sa navrhuje ako nadregionálne biocentrum.
- RBc 35 Baba – takmer celé biocentrum regionálneho významu spadá do k.ú. Omšenie. Jadrom je PR Omšenská baba a rovnomenné navrhované ÚEV. Pokrýva zalesnený masív vrchu Baba.
- RBc 20 Grófovec-Markovica-Ihrište – rozsiahle biocentrum regionálneho významu spadá z väčšej časti do k.ú. Nová Dubnica a len severným okrajom zasahuje do k.ú. Omšenie.

Biocentrá regionálneho a nadregionálneho významu predstavujú kostru ekologickej stability regiónu, na ktorú sa viažu prvky ekologickej stability miestneho významu. Nakoľko uvedené biocentrá regionálneho významu pokrývajú takmer značnú časť katastrálneho územia obce, prvky MÚSES sú navrhnuté len doplnkovo. Pri návrhu biocentier sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokraďového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha. Navrhované je jedno biocentrum miestneho významu:

- MBc1 Vodná nádrž Teplička – prevažne hydrické biocentrum miestneho významu predstavuje vodná plocha s príslušnými brehovými porastmi. Potrebne je vylúčiť výstavbu rekreačných objektov priamo na brehu vodnej nádrže. Biocentrum je napojené na biokoridor MBk1 Teplička.

Z ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja a RÚSES okresu Trenčín bol prevzatý návrh biokoridorov regionálneho významu:

- RBk Baske – Baba – biokoridor prepája biocentrá Baba a Baske východne od zastavaného územia obce Omšenie.
- RBk Trubárka - Žihľavník-Baske – regionálny biokoridor vedie najprv po hranici k.ú. Omšenie, väčšina jeho trasy spadá do k.ú. Petrova Lehota a Trenčianske Teplice.
- RBk Grófovec - Baba – regionálny biokoridor prechádza vrcholovou časťou vrchoviny, pričom do k.ú. Omšenie zasahuje len jeho južná časť.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru.

Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory:

- MBk1 Teplička – prevažne hydrický biokoridor miestneho významu, kopíruje tok Tepličky. Tok tečie prevažne v upravenom koryte so slabo vyvinutými brehovými porastmi. Stresovým faktorom je prechod zastavaným územím obce Omšenie v dĺžke 2 km.
- MBk2 Dolina – terestrický biokoridor miestneho významu prepája dolinu Tepličky s pramennou oblasťou potoka Machnáč cez terénnu zníženinu, pokrytú lúkami a pasienkami. Biokoridor je plne funkčný, nie je ovplyvnený žiadnymi stresovými faktormi. Súčasne zabezpečuje prepojenie RBc 34 Žihľavník-Baske a MBc1 Vodná nádrž Teplička, ako aj RBc 20 Grófovec-Markovica-Ihrište.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tlmiť negatívne pôsobenie devastálnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou.

Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- remízky, zeleň na stržiach a v erózných ryhách
- lesné porasty v kontakte s potenciálnymi biocentrami
- trvalé trávne porasty s biotopmi európskeho významu a národného významu

9. Obyvateľstvo

Vývoj počtu obyvateľstva

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Od 2. polovice 19. storočia miestna populácia zaznamenávala trvalý a pomerne výrazný rast. Maximum dosiahla v roku 1970, kedy mala obec až 2272 obyvateľov. Za 100 rokov vzrástol počet obyvateľov 2,42 – násobne. Do roku 1991 obec stratila viac ako 300 obyvateľov. Následne sa miestna populácia stabilizovala na úrovni tesne pod 2000 obyvateľov. K 31. 12. 2015 mala obec Omšenie 1971 obyvateľov.

Stabilný počet obyvateľov v posledných rokoch sa udržiava vďaka migračným prírastkom. V sledovanom 10-ročnom období rokov 2006 – 2015 došlo k prirodzenému úbytku (197 : 224 v prospech zomretých). Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. Migračná bilancia obce bola v sledovanom období výrazne pozitívna – 241 : 171 obyvateľov v prospech prisťahovaných. Počet prisťahovaných teda dvojnásobne prevyšoval počet odsťahovaných. Obec by mohla v budúcnosti aj naďalej profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. Tento trend je najsilnejší v bezprostrednej blízkosti miest, pričom jeho základným predpokladom je dobrá dopravná dostupnosť a kvalitnejšie životné prostredie.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2011

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1869	937
1880	989
1890	1047
1900	1219
1910	1417
1921	1385
1930	1511
1940	1741
1948	1800
1961	2152
1970	2272
1980	2051
1991	1921
2001	1958
2011	1969

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	2011
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	1969
z toho muži	960
z toho ženy	1009
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	264
Počet obyvateľov v produktívnom veku	1424
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	281

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Vývoj počtu narodených, zosnulých, prihlásených a odhlásených v r. 2006-2015

Rok	narodení	zomretí	pristahovaní	vystahovaní	bilancia	Počet obyvateľov k 31.12.
2006	16	27	17	13	-7	1953
2007	17	20	27	18	+6	1959
2008	21	23	17	15	0	1959
2009	24	16	27	14	+21	1980
2010	16	24	33	11	+14	1994
2011	15	13	25	11	+16	1978
2012	26	29	19	15	+1	1979
2013	11	27	28	19	-7	1972
2014	30	14	27	19	+24	1996
2015	21	31	21	36	-25	1971
Spolu	197	224	241	171		

Zdroj: ŠÚSR

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2011 dosahoval ešte pomerne priaznivú hodnotu – 94, no zhoršil sa oproti roku 2004, kedy dosahoval hodnotu až 117. Podľa všeobecnej interpretácie hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o mierne regresívny typ populácie.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejavuje aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

V budúcnosti predpokladáme pokračovanie suburbanizačných tendencií v regióne. Suburbanizácia je charakterizovaná presunom časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Omšenie spĺňa. Migračné prírastky však nepovedú k výraznejšiemu rastu počtu obyvateľov, pretože z väčšej časti budú len kompenzovať prehlbujúci sa prirodzený úbytok populácie. Preto do roku sa 2030 prognózuje stabilizácia počtu obyvateľov až mierny nárast k úrovni 2000 obyvateľov.

Skladba obyvateľov podľa národnosti, vierovyznania

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2011 tvoria 99,2% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	česká	iná	nezistená
	1855	7	8	99

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. Miera religiozity dosahuje nadpriemerné hodnoty. 95,1% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (bez zohľadnenia obyvateľov s nezisteným vierovyznaním). Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené.

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskoka- tolícka cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
	1728	6	30	68	152

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Ekonomická aktivita obyvateľov

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti nadpriemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 50%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo, neskôr priemysel. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva v minulom desaťročí klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 najviac obyvateľov pracovalo v terciárnom sektore (služby) – 567 obyvateľov a v sekundárnom sektore (priemysel) – 351 obyvateľov. Nízky je podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 30 obyvateľov.

Zo zamestnanej zložky ekonomicky aktívneho obyvateľstva väčšina odchádza za prácou najmä do Trenčína, v menšej miere aj do ďalších okolitých miest. Za prácou odchádzalo 850 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 84%. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	1007
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	50
- pracujúci (okrem dôchodcov)	861
- pracujúci dôchodcovia	15
- osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	59
- nezamestnaní	116
- študenti	127
- osoby v domácnosti	5
- dôchodcovia	424
- príjemcovia kapitál. príjmov	1
- iná a nezistená	74

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality

Na území obce Omšenie sa nachádza nehnuteľná národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF)

- kostol Narodenia Panny Márie, románsky z 1. polovice 13. storočia, s obdĺžnikovým pôdorysom s polygonálnym záverom (č. ÚZPF 1291/1)

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky podľa § 27 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (základná ochrana kultúrnej pamiatky) nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Nachádzajú sa tu aj ďalšie architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami:

- kaplnka baroková z 2. polovice 18. storočia, pri ceste na Trenčianske Teplice
- kaplnka, pri ceste na Dolnú Porubu
- pomník obetí II. svetovej vojny
- ľudové hlinené domy s výškou pod sedlovou strechou z konca 19. storočia a ďalšie objekty z pôvodnej zástavby

V katastrálnom území obce Omšenie nie sú evidované archeologické lokality.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú. Nenachádzajú sa tu žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V dotknutom území sa nevyskytujú iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

V riešenom území sa vyskytujú environmentálne problémy, ktoré je možné rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES – najmä v dôsledku konfliktov prvkov ÚSES a ekologicky významných segmentov krajiny so stresovými javmi a zdrojmi. Funkčnosť miestnych biokoridorov ohrozujú strety so stresovými faktormi – najmä prechod zastavaným územím obce a križovanie dopravných koridorov cesty III. triedy a elektrických vedení VN. Plošným ohrozením funkčnosti existujúcich i potenciálnych (navrhovaných) prvkov ÚSES je poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo.
- problémy ohrozenia prírodných zdrojov – ohrozenie kvality pôdy a vodných zdrojov v dôsledku znečistenia vznikajúceho pri poľnohospodárskej výrobe, vypúšťania nečistených odpadových vôd (tento problém minimalizovala novovybudovaná splašková kanalizácia).
- problémy ohrozenia ekologickej stability územia – ekologickú stabilitu a biologickú diverzitu ohrozujú poľnohospodárske monokultúry na ornej pôde, rovnako aj lesné monokultúry nepôvodných drevín (buk, borovica)
- problémy ohrozenia životného prostredia – týkajú sa predovšetkým obytného územia obce a kontaktných polôh. Rizikom je vznik drobných smetísk, zaburinených alebo devastovaných plôch v zastavanom území.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Návrh územného plánu obce Omšenie nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov najmä v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry s identifikovanými nepriamymi vplyvmi:

- návrh vybudovania chodníkov pre chodcov pozdĺž navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C3
- návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych komunikácií, vytvorenie dopravných okruhov
- návrh regionálnej cyklistickej trasy a miestnych cyklotrás
- návrh vybudovania oddychových priestranstiev, s detskými ihriskami a prírodným amfiteátrom
- návrh zariadenia pre kultúru a sociálne služby
- návrh zariadenia zberného dvora
- návrh napojenia nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete, vrátane kanalizácie

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2030 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 1994, zo súčasnej úrovne 1971 obyvateľov (stav k 31. 12. 2015).

Vzhľadom k vyššej obložnosti a skutočnosti, že neobývaný bytový fond na odľahlých lazoch nie je možné využiť ako disponibilnú rezervu pre záujemcov o bývanie v obci, je opodstatnený návrh nových plôch pre výstavbu rodinných domov. Dopyt po bytoch bude ďalej posilňovaný záujmom o prisťahovanie obyvateľov z okolitých obcí spádového územia obce. V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde následne k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena bude mať pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Rozvojové plochy vymedzené v návrhu územného plánu obce (vrátane prieluku) majú celkovú kapacitu 191 bytových jednotiek. Predpokladá sa, že postupne dôjde k znižovaniu obložnosti existujúceho bytového fondu, ktorá je v obci veľmi vysoká – až 3,69.

Udržanie súčasného počtu obyvateľov obce pri znížení obložnosti na 2,75 by si vyžiadalo takmer 200 nových bytov. To znamená, že aj pri raste počtu nových bytov bude celkový prírastok počtu obyvateľov relatívne malý.

Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita – počet bytových jednotiek	Etapa
1	14	I.
2	28	I.
3	11	I.
4	6	II.
5	6	II.
6	16	II.
7	10	I.
8	5	I.
9	10	I.
10	8	I.
11	12	II.
13	6	I.
14	24	I.
15	8	I.
16	2	I.
prieluky	25	I.
Spolu	191	

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity v zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia.

V obytnom území sú povolené len drobné remeselné-výrobné prevádzky, výrobné služby bez negatívnych a rušivých vplyvov do 200 m² zastavanej plochy. Regulačné podmienky pripúšťajú drobnochov do 1 VDJ (veľkej dobytčej jednotky) v obytnom území; v centrálnej zóne obce drobnochov nie je povolený.

Viaceré navrhované investičné zámery v oblasti infraštruktúry prinesú pozitívne sociálne dopady – napr. vybudovania chodníkov pozdĺž navrhovaných komunikácií v zastavanom území bude mať pozitívny vplyv na bezpečnosť obyvateľov. Návrh vytvorenia oddychových priestranstiev, doplnených verejnou zeleňou, prvkami drobnej architektúry, prípadne detskými atrakciami a prírodného amfiteátra rozšíri ponuku v oblasti voľnočasových aktivít pre rôzne skupiny obyvateľov. Vo všeobecnosti by kultivované a príjemné prostredie malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré však budú rozložené rovnomerne počas celého návrhového obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej

infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

Nulový variant znamená konzervovanie súčasného stavu a znižovanie konkurencieschopnosti územia. Je v rozpore s tendenciou populačného prírastku, zaznamenávaného v obci v posledných rokoch.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

Nová zástavba je plánovaná mimo zosuvných území, v značnej vzdialenosti od existujúcich zosuvov. Na území zosuvov sa nenavrhujú žiadne stavebné aktivity, preto negatívne vplyvy na geodynamické javy je možné vylúčiť.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyvolá žiadne priame ani nepriame vplyvy tohto druhu.

4. Vplyvy na ovzdušie

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových lokalít pre bytovú výstavbu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom zdrojov znečisťovania ovzdušia. V zastavanom území obce je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy. Stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity chovu hospodárskych zvierat. Regulačné podmienky pripúšťajú drobnochov do 1 VDJ (veľkej dobytčej jednotky) v obytnom území; v centrálnej zóne obce drobnochov nie je povolený. Stanovením uvedených regulatívov sa zabezpečí ochrana ovzdušia pred znečistením a všeobecne kvalita životného prostredia v obci.

5. Vplyvy na vodné pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území.

Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú situované zväčša vo vyvýšených polohách vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov. V relatívnej blízkosti vodného toku Teplička sú len rozvojové plochy č. 3 a 14. Špecifické krajinnoekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú obsiahnuté v rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie (v kap. 2.13 hodnotenej ÚPD). Odporúča sa napr. realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch (napr. hrádzky).

Ďalšie navrhované opatrenia mierou prispievajú k ochrane podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh napojenia všetkých nových rozvojových plôch na splaškovú kanalizáciu. Nenavrhujú sa žiadne zámery, ktoré by boli v rozpore s premetom ochrany v rámci chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Strážovské vrchy a v ochranných pásmach vodných zdrojov a prírodných liečivých zdrojov.

6. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov (orba po vrstevnici), ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách atď. Táto skupina opatrení predstavuje priame pozitívne vplyvy na pôdu.

Za nepriamy vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov lesných pozemkov je 3,4 ha, zábery poľnohospodárskej pôdy budú na výmere 25,30 ha. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na zastavané územie obce, ako aj zvyškové plochy a prieluky v zastavanom území obce. Do zastavaného územia spadajú prieluky a rozvojové plochy č. 4, 5, 8, 12, 13, z väčšej časti aj rozvojová plocha č. 7 a malé časti rozvojových plôch č. 10, 11. Ostatné rozvojové plochy sú mimo zastavaného územia obce. Najkvalitnejšia pôda v danom katastrálnom území podľa prílohy č. 2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. sa sústreďuje v zastavanom území a jeho okolí - obklopuje ho z južnej a západnej strany. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné úplne sa vyhnúť návrhu záberov tejto najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Ide však o pôdu, ktorá je fragmentovaná už prebiehajúcou výstavbou (rozvojové plochy č. 2, 3 – pred obcou) alebo ide o extenzívne obrábanú pôdu s ruderalnou vegetáciou a náletom (rozvojová plocha č. 1).

Rozsah záberov je presne vyčíslený v kapitole I.1, v časti B. tejto správy o hodnotení.

V prípade nulového variantu vplyvy na pôdu nie je možné presne zhodnotiť. Zábery poľnohospodárskej pôdy by zrejme neboli nulové, ale uskutočňovali by sa na základe individuálnych návrhov stavebníkov, bez koncepčného podkladu.

7. Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

V grafickej časti hodnotenej ÚPD sú vyznačené lúčne biotopy európskeho významu a národného významu. V lesných porastoch sú významné biotopy viazané na existujúce a

navrhované chránené územia. Do uvedených biotopov ani chránených území navrhované riešenie nezasahuje, je možné preto vylúčiť negatívne vplyvy.

V záväznej časti hodnotenej ÚPD je s ohľadom na ochranu prípadných ďalších biotopov zakomponovaná podmienka, aby sa pred výstavbou v rozvojovej ploche č. 9 preveril prípadný výskyt chránených biotopov (nakoľko sa rozvojová plocha navrhuje v blízkosti vyznačeného biotopu) a aby v prípade výstavby v rozvojovej ploche č. 20 boli rešpektované podmienky ŠOP SR, Správa CHKO Biele Karpaty.

Významné spoločenstvá flóry a fauny sa viažu aj na plochy vymedzené ako prvky ÚSES a ani do týchto plôch činnosti a stavby podľa územného plánu obce Omšenie nezasahujú. Naopak, návrhom nových prvkov ÚSES – 1 miestneho biocentra a 2 miestnych biokoridorov dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Ekostabilizačné opatrenia sú uvedené aj v kap. IV tejto správy. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby.

8. Vplyvy na krajinu

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Líniová zeleň sa navrhuje na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom izolovania výrobných areálov od okolitého obytneho územia. Odporúča sa dostatočná štrukturálna členitosť a druhová rôznorodosť líniovej zelene.

Krajinný obraz mierne pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať dopady na časti krajiny, ktoré sú z krajinnooestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie.

Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových lokalitách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. To znamená, že ide o nepriamy pozitívny vplyv na krajinu a súčasne urbanisticko-architektonické hodnoty a pamiatky.

9. Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

V riešenom území sa koncentrujú záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré reprezentujú viaceré chránené územia – ÚEV Baske, CHVÚ Strážovské vrchy, PR Omšenská Baba, PR Žihľavník, NPP Lánce. Všetky rozvojové plochy i iné zámery sú navrhované mimo týchto chránených území, v značnej vzdialenosti od ich okraja. Aj navrhované cyklistické trasy sú vedené mimo všetkých uvedených chránených území. Možno preto konštatovať nulové

vpłyvy na tieto chránené územia. Celé riešené územie spadá do chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Strážovské vrchy. Vpłyvy na vodné pomery sú zhodnotené v podkapitole 5.

Navrhovaný rozvoj obce bol koordinovaný aj s ohľadom na navrhované územie európskeho významu SKUEV0811 Omšenská Baba – taktiež sa tu nenavrhujú žiadne stavebné aktivity a v priebehu formovania urbanistickej koncepcie bol vypustený pôvodne zamýšľaný návrh rozšírenia zástavby nadväzujúcej na rozvojovú plochu č. 9.

V územnoplánovacej dokumentácii sú navrhnuté prvky územného systému ekologickej stability miestnej úrovne (MÚSES), pričom navrhované riešenie tieto prvky v plnej miere rešpektuje.

Pri umiestňovaní novej zástavby, najmä plôch pre bývanie, boli zohľadnené pásma hygienickej ochrany, resp. ochranné pásma existujúcich stavieb a činností, ktoré predstavujú zóny ich vplyvu na prostredie:

- ochranné pásmo cintorína a jeho navrhovaného rozšírenia
- ochranné pásma vodných tokov
- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, plynovody, vodovodné a kanalizačné potrubia
- ochranné pásmo cesty III. triedy
- ochranné pásmo hospodárskeho dvora
- ochranné pásma vodárenských zdrojov skupinového vodovodu I. a II. stupňa
- ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov II. a III. stupňa

10. Vpłyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia nemá priamy vplyv na kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Vytvára však predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva. Zdôrazňuje potrebu rešpektovať pôvodné zastavovacie štruktúry, parceláciu, historický pôdorysný tvar zástavby, výškovú hladinu a urbanistickú mierku jednotlivých objektov, architektonický výraz uličných priečelí.

Za účelom udržania pôvodného vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby. V celom obytnom území sa uvažuje s maximálne dvomi nadzemnými podlažiami (s výnimkou pre bytové domy), rovnako ako vo výrobnom území a športovom areáli. Vyššia podlažnosť je prípustná v centrálnej zóne obce, ako aj v rekreačných strediskách a v území tzv. kúpeľnej rekreácie.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce Omšenie nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Omšenie neboli zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa ani v jednej kategórii nepredpokladajú významnejšie vplyvy, t.j. vplyvy s bodovým hodnotením 3–5. Všetky predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, nakoľko prevažujú nepriame vplyvy. Nasledovné hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačný odhad.

Súhrnné hodnotenie očakávaných vplyvov na životné prostredie podľa významnosti

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť
Vplyvy na obyvateľstvo	pozitívny nepriamy	2
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	-	0
Vplyvy na klimatické pomery	-	0
Vplyvy na ovzdušie	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 0-1
Vplyvy na vodné pomery	pozitívny priamy	2
Vplyvy na pôdu	pozitívny priamy negatívny nepriamy	1 1-2
Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy	pozitívny priamy	1
Vplyvy na krajinu	priamy vplyv pozitívny nepriamy	1 0-1
Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 1
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	pozitívny nepriamy	1

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	-	0
Iné vplyvy	-	0

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie však boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu obce Omšenie, kde sú vymedzené aj verejnoprospešné stavby. Účelom väčšiny navrhovaných opatrení je eliminovať súčasné environmentálne problémy. Nakoľko sa v riešenom území nepredpokladá lokalizácia zámerov s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, nie sú kompenzačné opatrenia vo väčšom rozsahu nutné. Všetky navrhované zámery sú naplánované mimo prvkov územného systému ekologickej stability a mimo území navrhovaných na ochranu.

Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

1. V oblasti environmentálnej infraštruktúry

- návrh napojenia nových rozvojových plôch na verejný vodovod a verejnú splaškovú kanalizáciu
- návrh napojenia nových rozvojových plôch na plynovod pre zásobovanie zemným plynom
- návrh vybudovania zberného dvora pre triedený odpad a nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom

2. V oblasti dopravnej infraštruktúry

- návrh rekonštrukcie ciest III. triedy v požadovanom šírkovom usporiadaní: v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia
- návrh dobudovania miestnych komunikácií
- návrh vybudovania chodníkov pre chodcov pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií
- návrh regionálnej cyklistickej trasy a miestnych cyklotrás

3. Vybrané ekostabilizačné opatrenia

- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a vyhýbať sa vysádzaniu lesných monokultúr
- v lesných porastoch optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať miestne pôvodné druhy drevín v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s §7b zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 24/2003 Z.z.
- pred výstavbou v rozvojovej ploche č. 9 preveriť výskyt chránených biotopov

- zachovanie a vytvorenie nárazníkových pásov brehových porastov pozdĺž vodných tokov
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá)
- zabezpečovať starostlivosť o lúky a trvalé trávne porasty kosením alebo prostredníctvom pastevného chovu
- sukcesný proces na trvalých trávnych porastoch umožniť len v odľahlých a ťažko dostupných polohách
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky systému ekologickej stability
- dodržiavať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku
- v ÚEV Baske realizovať skupinu opatrení a vylúčiť špecifikované činnosti a stavby
- optimalizácia agrotechnických postupov (napr. orba po vrstevnici)
- realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch
- udržiavať existujúcu a založiť novú zeleň s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach
- preferovať extenzívne hospodárenie na enklávach ornej pôdy obkolesených lesnými porastmi
- živočíšnu výrobu orientovať na pasienkársky chov oviec a hovädzieho dobytku
- výsadba pásov izolačnej zelene na rozhraní obytného územia a výrobného územia
- zvýšiť podiel zhodnocovaného odpadu v zmysle cieľov programu odpadového hospodárstva obce a kraja
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstránenie prípadných divokých skládok
- vybudovať zariadenie na zber triedeného odpadu (zberný dvor)
- netolerovať v území zaburinené plochy – ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť
- posilnenie ekologickej osvedy medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu
- rešpektovať tradičné krajinárske štruktúry v blízkosti zastavaného územia obce – lúky a pasienky, záhumienky, vodné toky so sprievodnou vegetáciou
- úprava zelených pásov a predzáhradiek pozdĺž komunikácií v zastavanom území obce

- postupné nahradenie alergénnych drevín vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- postupné nahradenie kompozične a krajinársky nevhodných drevín v zastavanom území obce (najmä ihličnatých drevín) okrasnými listnatými drevinami

Viacere z uvedených opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, opatrenia proti vodnej erózii, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredia je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pod pojmom kritérium rozumieme ľubovoľnú charakteristiku, ktorá je z hľadiska dopadu na životné prostredie relevantná.

Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
 - ochrana ekologicky významných segmentov krajiny
 - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
 - prispôsobenie koncepcie rozvoja krajinným a topografickým podmienkam
 - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného územného systému ekologickej stability
 - integrácia prírodných prvkov v zastavanom území
 - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
 - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
 - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
 - bezpečnosť dopravy
 - implementácia udržateľných druhov dopravy
 - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
 - pokrytie územia verejnou dopravou
 - počet pracovných miest
 - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
 - príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
 - rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
 - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
 - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry
 - efektívnosť dopravnej siete
 - hustota obyvateľov v zastavanom území

Uvedené kritériá reflektujú princípy udržateľného rozvoja sídelných štruktúr – princípy Ecocity, ktoré boli čiastkovými výstupmi rovnomenného výskumného projektu.

2. Porovnanie variantov

Obec Omšenie spadá do kategórie sídiel s menej ako 2 000 obyvateľmi, preto podľa § 21 ods. 2 stavebného zákona variantný koncept netreba spracovať a spracúva sa invariantný návrh územného plánu obce. Rozlíšený je preto len samotný návrh (návrhový variant) a nulový variant.

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – katastrálneho územia obce Omšenie v rozsahu dnešného zastavaného územia obce. Je tiež ekvivalentom stavu bez platného územného plánu. To by pre obec znamenalo, že nebude mať dokument s právnou záväznosťou, ktorý by koncepčne usmerňoval a koordinoval činnosti na území obce a účinne zamedzil environmentálne neprijateľné zámery a činnosti. Rozvoj v obci by sa nezastavil, ale jeho rizikom by bola nekonceptnosť a vznik funkčno-prevádzkových kolízií.

Ďalší variant predstavuje samotný návrh riešenia - variant „1“ (návrhový variant). Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia. Prináša návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie obce. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

V hodnotenej ÚPD sa prevažná časť zastavaného územia, ako aj väčšina nových rozvojových plôch pre jeho rozšírenie, zaraďuje do obytného územia. Vzhľadom k nadpriemernej obľobnosti bytov sa očakáva vysoký záujem o novú výstavbu v obci zo strany individuálnych stavebníkov. Kompaktnosť pôdorysu je aj pri návrhu novej zástavby zachovaná. Navrhovaná uličná sieť je zokruhovaná s existujúcou, priamo na ňu nadväzuje, pričom kopíruje kompozičné princípy existujúcej uličnej siete.

Na západnom okraji obce sa navrhuje scelenie existujúceho zastavaného územia a ojedinele situovaných rodinných domov v rozvojových plochách č. 2 a 3. V tejto časti sa navrhuje aj výstavba obytnej ulice v rámci rozvojovej plochy č. 1. Rozvojové plochy č. 1, 2, 3 sú určené pre I. etapu výstavby (do roku 2025).

Najväčšie plochy pre výstavbu sa navrhujú na severnom okraji obce, kde sa neuplatňujú limity využitia územia na výstavbu na najkvalitnejších pôdach, obmedzenie však predstavuje terén a rozdrobené vlastnícke vzťahy. Pre I. etapu výstavby sa navrhujú rozvojové plochy s jednoduchším dopravným prístupom po predĺžení existujúcich komunikácií, t.j. plochy č. 7, 8, 9, 10. Až v II. etape (v rokoch 2025 - 2030) sa navrhujú rozvojové plochy č. 5, 6, 7 (v záhradách) a č. 11. V prípade vyčerpania kapacít rozvojových plôch pre I. aj II. etapu sú vyznačené aj nadväzujúce plochy pre etapu výhľad, kde sa výstavba predpokladá až po roku 2030.

Rozvojové plochy vymedzené v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii majú celkovú kapacitu 191 bytových jednotiek. Predpokladá sa, že postupne dôjde k znižovaniu obložnosti existujúceho bytového fondu, ktorá je v obci veľmi vysoká. Udržanie súčasného počtu obyvateľov obce pri znížení obložnosti na 2,75 by si vyžiadalo takmer 200 nových bytov. Vo výhľade (po roku 2030) je reálne uvažovať so znížením obložnosti až na 2,5, čo by pre udržanie súčasného počtu obyvateľov znamenalo potrebu až 254 nových bytov.

Na východnom okraji obce sa navrhujú rozvojové plochy č. 14 a 15, kde je tiež vyznačená plocha pre výhľadové rozšírenie. V menšej rozvojovej ploche č. 16 sa v súčasnosti už pripravuje nová výstavba. Rezerva pre výstavbu bytového domu je vyčlenená ako rozvojová plocha č. 13. V iných častiach obce, okrem rozvojových plôch č. 1 a 7, nie je bytové domy prípustné situovať.

Hodnotená ÚPD odporúča smerovať vznik nových zariadení občianskej vybavenosti celoobecného významu predovšetkým do vymedzeného priestoru centrálnej zóny obce. Relatívne flexibilné regulačné podmienky, stanovené v záväznej časti, umožnia výstavbu istých druhov zariadení občianskeho vybavenia pri rešpektovaní stanoveného limitu zastavanej plochy v obytnom území, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia.

Nové plochy pre výrobu sú navrhované len v malom rozsahu ako rozvojová plocha č. 18. Táto plocha je lokalizovaná vo väzbe na existujúce výrobné územie a je určená pre drobné remeselno-výrobné prevádzky, ako aj pre rozvoj agroturistiky viazanej na chov hospodárskych zvierat. V prechodovej polohe medzi obytným územím a zvyškom výrobného územia sa navrhuje zriadiť zberný dvor pre triedený zber a kompostovisko. Pre túto funkciu je delimitovaná rozvojová plocha č. 17 ako súčasť výrobného územia.

Z hľadiska rozvoja chatovej rekreácie sa navrhuje existujúce chatové osady ďalej nerozširovať, odporúča sa však ich intenzifikácia v hraniciach existujúcich priestorových celkov a za podmienky dodržania maximálnej intenzity zástavby (podielu zastavanosti). Pre výstavbu chatiek bolo ďalej určených niekoľko voľných prieluk v existujúcej zástavbe chatiek, ako aj rozvojová plocha č. 19 (pre cca 3 chatky) v Kamenickej doline.

Do k.ú. Omšenie bolo premietnuté pokračovanie návrhu lokality L11 (nad jazerom Baračka), navrhnuté v zmenách a doplnkoch č. 3/2014 územného plánu mesta Trenčianske Teplice. V riešenom území je označená ako rozvojová plocha č. 20. Je zaradená do regulačného celku R5 - kúpeľná rekreácia s obchodnou a kultúrnou vybavenosťou.

Pre podporu rekreácie hodnotená ÚPD ďalej navrhuje vytvorenie siete cyklistických trás rôznej hierarchie i funkcie. Vetva regionálnej cyklistickej trasy Trenčianske Teplice – Homôlka – Valaská Belá bude prebiehať údolím a ďalej pokračovať do k.ú. Dolná Poruba. Pre horské bicykle budú určené cyklotrasy vedené cez sedlá v okolitých vrchoch – cez Kamenickú dolinu do Omšenia, s pokračovaním smerom na juh.

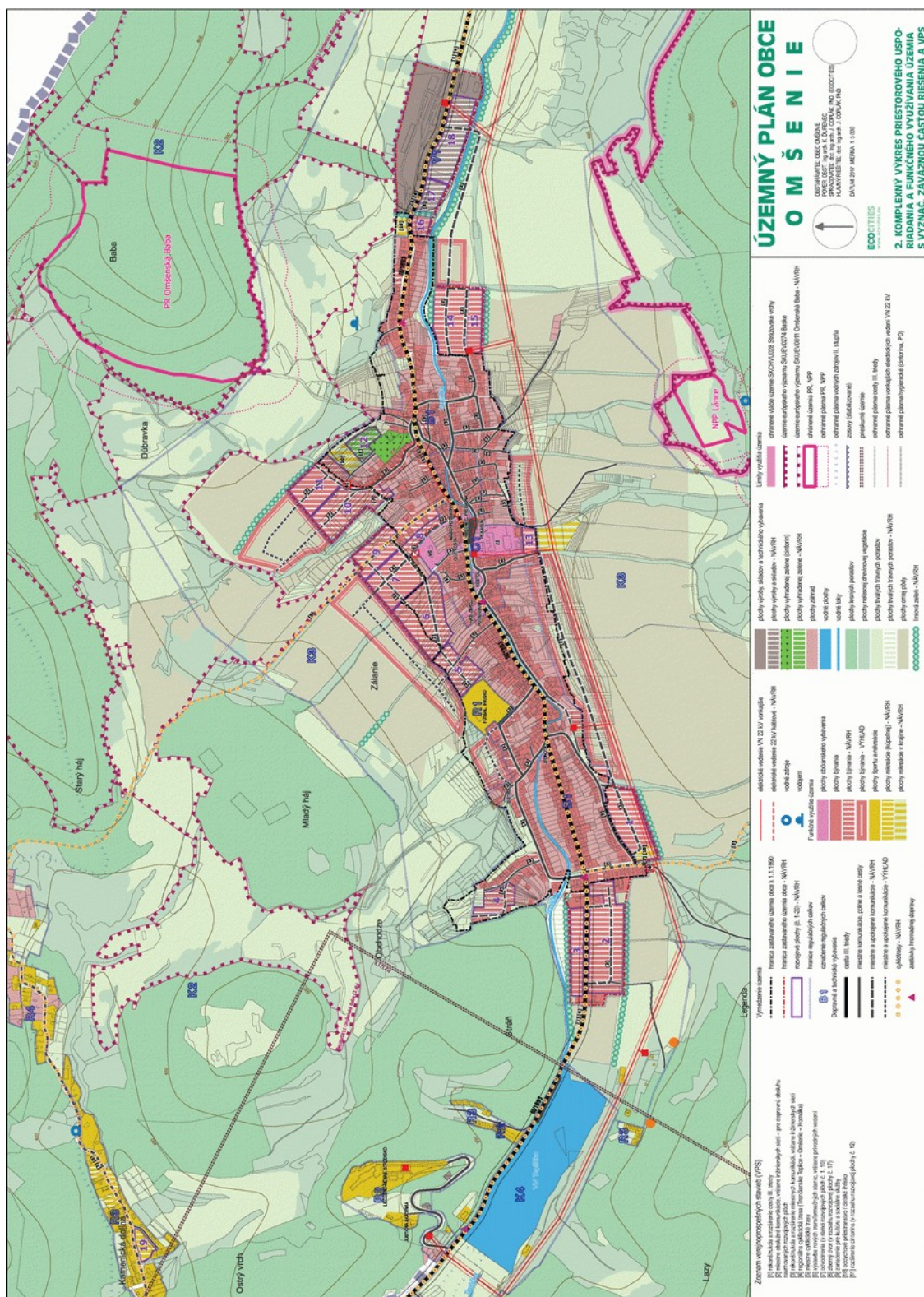
Pre oddychové aktivity obyvateľov sa v obci odporúča vytvorenie plôch rekreácie v krajine a oddychových priestranstiev, doplnených verejnou zeleňou, prvkami drobnej architektúry, prípadne detskými atrakciami. Vo výhodnej polohe vo vzťahu k centru obce sa uvažuje s parkom kultúry s prírodným amfiteátrom. Ďalšiu perspektívnu oblasť

rekreačného využitia územia predstavuje agroturistika, viazaná na chov hospodárskych zvierat. Predpoklady pre túto aktivitu sú v hospodárskom dvore a v príľahlej navrhovanej rozvojovej ploche č. 18.

Návrh územného plánu obce Omšenie navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete (vrátane splaškovej kanalizácie), vybudovanie nových miestnych komunikácií a rekonštrukciu existujúcich, ako aj vyznačenie nových cyklistických trás.

Riešenie návrhového variantu rešpektuje limity prírodného charakteru – navrhované stavebné aktivity a rozvojové zámery sa dôsledne vyhýbajú chráneným územiám, významným biotopom, prvkom ÚSES, ako aj strmším svahom vrchoviny a zosuvným územiám.

V porovnaní s nulovým variantom sa v návrhovom variante predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

Grafická časť hodnotenej ÚPD - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (katasterportál, Enviroportál, pôdny portál, SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Ďalšími východiskovými podkladmi boli plánovacie dokumenty spracované na rôznych hierarchických úrovniach a projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, MDVaRR 2015
- Oficiálna stránka obce Omšenie www.omsenie.sk
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Plán dopravnej obslužnosti TSK na roky 2014 – 2020
- Prieskumy a rozbory na územný plán obce Omšenie, 2016
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Omšenie 2015 – 2024
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja TSK na roky 2013 – 2023
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Trenčín, SAŽP 2013
- Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2015 až 2017
- Správa o stave životného prostredia SR v roku 2013, MŽP SR a SAŽP, 2014
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, 2014
- Stratégia rozvoja vidieka TSK na roky 2013 – 2023
- Územný plán mesta Nová Dubnica, 2012
- Územný plán mesta Trenčianske Teplice, 2002, v znení zmien a doplnkov č. 1, 2, 3
- Územný plán sídelného útvaru Dubnica nad Váhom, 1997, v znení zmien a doplnkov
- Územný plán VÚC Trenčianskeho kraja (A-Ž Projekt), schválený uzn. vlády SR č. 284/1998, Zmeny a doplnky č. 1/2004 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, schválené Zast. Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 23.06.2004 uznesením 259/2004 a Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, schválené Zast. Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 26.10.2011

Významným syntetickým podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj tejto správy o hodnotení, boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie.

Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Samotné hodnotenie – výber hodnotiacich kritérií a stanovenie spôsobu hodnotenia bolo uskutočnené s použitím rôznych metodík, ktoré prezentujú aktuálne výsledky výskumu v danej oblasti, publikované v zborníkoch a odborných prácach.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní tejto správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre hodnotené územie chýbajú určité konkrétne údaje charakterizujúce stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie – chýbajú výsledky konkrétnych meraní kvality a stavu ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd, pôdy, hluku atď.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi / parametrami.

Na rozdiel od posudzovania vplyvov činností na základe konkrétnych investičných zámerov (EIA) preto v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ešte nie je možné presne určiť, aké konkrétne činnosti zo spektra prípustného funkčného využitia sa v rámci jednotlivých funkčných plôch, resp. regulačných blokov a krajinnoeekologických komplexov budú v skutočnosti realizovať.

Uvedené nedostatky a neurčitosti však nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie územnoplánovacej dokumentácie boli v tejto správe o hodnotení zohľadňované.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Územné plány vo všeobecnosti predstavujú účinný nástroj pre koncepčné usmerňovanie rozvoja územia obcí na princípoch udržateľného rozvoja. Súčasný systém územného plánovania garantuje dodržiavanie týchto princípov vďaka integrovaným nástrojom krajinnoeekologického plánovania a strategického environmentálneho hodnotenia (v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Už v zadaní na spracovanie územného plánu obce Omšenie a aj v ďalšej etape, pri príprave návrhu, bol deklarovaný cieľ vytvoriť koncepciu, zachovávajúcu jedinečnosť a identitu obce a vychádzajúcu z princípov udržateľného rozvoja, zohľadňujúcu požiadavky ochrany prírody a životného prostredia.

V hodnotenej ÚPD sa prevažná časť zastavaného územia, ako aj väčšina nových rozvojových plôch pre jeho rozšírenie, zaraďuje do obytného územia. Vzhľadom k nadpriemernej obložnosti bytov sa očakáva vysoký záujem o novú výstavbu v obci zo strany individuálnych stavebníkov. Kompaktnosť pôdorysu je aj pri návrhu novej zástavby zachovaná. Navrhovaná uličná sieť je zokruhovaná s existujúcou, priamo na ňu nadväzuje, pričom kopíruje kompozičné princípy existujúcej uličnej siete.

Na západnom okraji obce sa navrhuje scelenie existujúceho zastavaného územia a ojedinele situovaných rodinných domov v rozvojových plochách č. 2 a 3. V tejto časti sa navrhuje aj výstavba obytnej ulice v rámci rozvojovej plochy č. 1. Rozvojové plochy č. 1, 2, 3 sú určené pre I. etapu výstavby (do roku 2025).

Najväčšie plochy pre výstavbu sa navrhujú na severnom okraji obce, kde sa neuplatňujú limity využitia územia na výstavbu najkvalitnejších pôdach, obmedzenie však predstavuje terén a rozdrobené vlastnícke vzťahy. Pre I. etapu výstavby sa navrhujú rozvojové plochy s jednoduchším dopravným prístupom po predĺžení existujúcich komunikácií, t.j. plochy č. 7, 8, 9, 10. Až v II. etape (v rokoch 2025 - 2030) sa navrhujú rozvojové plochy č. 5, 6, 7 (v záhradách) a č. 11. V prípade vyčerpania kapacít rozvojových plôch pre I. aj II. etapu sú vyznačené aj nadväzujúce plochy pre etapu výhľad, kde sa výstavba predpokladá až po roku 2030.

Na východnom okraji obce sa navrhujú rozvojové plochy č. 14 a 15, kde je tiež vyznačená plocha pre výhľadové rozšírenie. V menšej rozvojovej ploche č. 16 sa v súčasnosti už pripravuje nová výstavba. Rezerva pre výstavbu bytového domu je vyčlenená ako rozvojová plocha č. 13. V iných častiach obce, okrem rozvojových plôch č. 1 a 7, nie je bytové domy prípustné situovať.

Hodnotená ÚPD odporúča smerovať vznik nových zariadení občianskej vybavenosti celoobecného významu predovšetkým do vymedzeného priestoru centrálnej zóny obce. Relatívne flexibilné regulačné podmienky, stanovené v záväznej časti, umožnia výstavbu istých druhov zariadení občianskeho vybavenia pri rešpektovaní stanoveného limitu zastavanej plochy v obytnom území, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia.

Nové plochy pre výrobu sú navrhované len v malom rozsahu ako rozvojovú plochu č. 18. Táto plocha je lokalizovaná vo väzbe na existujúce výrobné územie a je určená pre drobné

remeselno-výrobné prevádzky, ako aj pre rozvoj agroturistiky viazanej na chov hospodárskych zvierat. V prechodovej polohe medzi obytným územím a zvyškom výrobného územia sa navrhuje zriadiť zberný dvor pre triedený zber a kompostovisko. Pre túto funkciu je delimitovaná rozvojová plocha č. 17 ako súčasť výrobného územia.

Z hľadiska rozvoja chatovej rekreácie sa navrhuje existujúce chatové osady ďalej rozširovať, odporúča sa však ich intenzifikácia v hraniciach existujúcich priestorových celkov a za podmienky dodržania maximálnej intenzity zástavby (podielu zastavanosti). Pre výstavbu chatiek bolo ďalej určených niekoľko voľných prieluk v existujúcej zástavbe chatiek, ako aj rozvojová plocha č. 19 (pre cca 3 chatky) v Kamenickej doline.

Do k.ú. Omšenie bolo premietnuté pokračovanie návrhu lokality L11 (nad jazerom Baračka), navrhnuté v zmenách a doplnkoch č. 3/2014 územného plánu mesta Trenčianske Teplice. V riešenom území je označená ako rozvojová plocha č. 20. Je zaradená do regulačného celku R5 - kúpeľná rekreácia s obchodnou a kultúrnou vybavenosťou.

Pre podporu rekreácie hodnotená ÚPD ďalej navrhuje vytvorenie siete cyklistických trás rôznej hierarchie i funkcie. Vetva regionálnej cyklistickej trasy Trenčianske Teplice – Homôlka – Valaská Belá bude prebiehať údolím a ďalej pokračovať do k.ú. Dolná Poruba. Pre horské bicykle budú určené cyklotrasy vedené cez sedlá v okolitých vrchoch – cez Kamenickú dolinu do Omšenia, s pokračovaním smerom na juh.

Pre oddychové aktivity obyvateľov sa v obci odporúča vytvorenie plôch rekreácie v krajine a oddychových priestranstiev, doplnených verejnou zeleňou, prvkami drobnej architektúry, prípadne detskými atrakciami. Vo výhodnej polohe vo vzťahu k centru obce sa uvažuje s parkom kultúry s prírodným amfiteátrom. Ďalšiu perspektívnu oblasť rekreačného využitia územia predstavuje agroturistika, viazaná na chov hospodárskych zvierat. Predpoklady pre túto aktivitu sú v hospodárskom dvore a v priľahlej navrhovanej rozvojovej ploche č. 18.

Návrh územného plánu obce Omšenie navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete (vrátane splaškovej kanalizácie), vybudovanie nových miestnych komunikácií a rekonštrukciu existujúcich, ako aj vyznačenie nových cyklistických trás.

Rozvojové plochy vymedzené v návrhu územného plánu obce (vrátane prieluk) majú celkovú kapacitu 191 bytových jednotiek. Predpokladá sa, že postupne dôjde k znižovaniu obložnosti existujúceho bytového fondu, ktorá je v obci veľmi vysoká – až 3,69. Udržanie súčasného počtu obyvateľov obce pri znížení obložnosti na 2,75 by si vyžiadalo takmer 200 nových bytov. To znamená, že aj pri raste počtu nových bytov bude celkový prírastok počtu obyvateľov relatívne malý.

Riešenie návrhového variantu rešpektuje limity prírodného charakteru - topografické pomery, vodné toky, úplne sa pri lokalizácii stavebných aktivít vyhýba zosuvným územiam, ako aj prvkom ÚSES.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Nové rozvojové plochy majú byť napojené na všetky inžinierske siete (vodovod, elektrickú sieť, plyn, kanalizáciu). Ďalej sa navrhuje vybudovanie nových miestnych komunikácií s chodníkmi, ako aj vyznačenie cyklistických trás.

Značnú pozornosť venuje hodnotená ÚPD návrhom ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability. Územnoplánovacia dokumentácia neprináša žiadne zámery, ktoré by zhoršovali životné prostredie, či poškodzovali prírodu a krajinu. Návrhom nových prvkov ÚSES – miestneho biocentra a miestnych biokoridorov dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky.

V riešenom území sa koncentrujú záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré reprezentujú viaceré chránené územia – ÚEV Baske, CHVÚ Strážovské vrchy, PR Omšenská Baba, PR Žihľavník, NPP Lánce. Všetky rozvojové plochy i iné zámery sú navrhované mimo týchto chránených území, v značnej vzdialenosti od ich okraja. Aj navrhované cyklistické trasy sú vedené mimo všetkých uvedených chránených území. Možno preto konštatovať nulové vplyvy na tieto chránené územia. Navrhovaný rozvoj obce bol koordinovaný aj s ohľadom na navrhované územie európskeho významu SKUEV0811 Omšenská Baba – taktiež sa tu nenavrhujú žiadne stavebné aktivity a v priebehu formovania urbanistickej koncepcie bol vypustený pôvodne zamýšľaný návrh rozšírenia zástavby nadväzujúcej na rozvojovú plochu č. 9.

V grafickej časti hodnotenej ÚPD sú vyznačené lúčne biotopy európskeho významu a národného významu. V lesných porastoch sú významné biotopy viazané na existujúce a navrhované chránené územia. Do uvedených biotopov ani chránených území navrhované riešenie nezasahuje, je možné preto vylúčiť negatívne vplyvy.

V záväznej časti hodnotenej ÚPD je s ohľadom na ochranu prípadných ďalších biotopov zakomponovaná podmienka, aby sa pred výstavbou v rozvojovej ploche č. 9 preveril prípadný výskyt chránených biotopov (nakoľko sa rozvojová plocha navrhuje v blízkosti vyznačeného biotopu) a aby v prípade výstavby v rozvojovej ploche č. 20 boli rešpektované podmienky ŠOP SR, Správa CHKO Biele Karpaty.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov definuje hodnotená ÚPD v záväznej časti súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia. Nezasahuje novými činnosťami do prvkov systému ekologickej stability. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie

retenčnej a indundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Z hľadiska vplyvov na krajinu je v navrhovanom riešení posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Líniová zeleň sa navrhuje na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom izolovania výrobných areálov od okolitého obytného územia. Krajinný obraz mierne pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať dopady na časti krajiny, ktoré sú z krajinnoestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie jednotlivých urbanistických funkcií. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Regulácia maximálnej výšky zástavby a navrhované zásady priestorového usporiadania prispievajú k zachovaniu tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny, ako aj kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových lokalít pre bytovú výstavbu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny vplyv na ovzdušie. Navrhované riešenie nepočíta so vznikom zdrojov znečisťovania ovzdušia. Stanovuje podrobné regulatívy pre umiestňovanie prípadných drobných remeselných prevádzok a pre drobnochov v obytnom území.

Pozitívny vplyv na vodné pomery budú mať navrhované krajinnoekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny. Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú situované zväčša vo vyvýšených polohách vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov. Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Ďalšie navrhované opatrenia mierou prispievajú k ochrane podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh napojenia všetkých nových rozvojových plôch na splaškovú kanalizáciu. Nenavrhujú sa žiadne zámery, ktoré by boli v rozpore s premetom ochrany v rámci chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Strážovské vrchy a v ochranných pásmach vodných zdrojov a prírodných liečivých zdrojov.

Z hľadiska vplyvov na pôdu a horninové prostredie sa realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. Nepriame vplyvy na pôdu predstavujú predpokladané zábery poľnohospodárskej pôdy, pričom časť z nich je lokalizovaná v zastavanom území obce.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2030 sa predpokladá rast miestnej populácie na 1994 obyvateľov, zo súčasnej úrovne 1971 obyvateľov. V prípade naplnenia

predpokladov prírastku obyvateľov dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva obce – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov. Táto zmena bude mať pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Viacere navrhované investičné zámery v oblasti infraštruktúry prinesú pozitívne sociálne dopady – napr. dobudovanie chodníkov pozdĺž cesty III. triedy v zastavanom území bude mať pozitívny vplyv na bezpečnosť obyvateľov. Návrh vytvorenia oddychových priestranstiev, doplnených verejnou zeleňou, prvkami drobnej architektúry, prípadne detskými atrakciami a prírodným amfiteátrom rozšíri ponuku v oblasti voľnočasových aktivít pre rôzne skupiny obyvateľov. Vo všeobecnosti by kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám. Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré však budú rozložené rovnomerne počas celého návrhového obdobia územného plánu obce.

Územnoplánovacia dokumentácia nemá priamy vplyv na kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Vytvára však predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva. Zdôrazňuje potrebu rešpektovať pôvodné zastavovacie štruktúry, parceláciu, historický pôdorysný tvar zástavby, výškovú hladinu a urbanistickú mierku jednotlivých objektov, architektonický výraz uličných priečelí.

Hodnotená dokumentácia je v celom rozsahu v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Trenčianskeho kraja, v znení zmien a doplnkov. Súlad s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je dokumentovaný v kapitole 2.2 textovej časti hodnotenej ÚPD.

Z porovnania variantov vyplýva, že návrhový variant (variant „1“) predstavuje oproti nulovému variantu najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a špecifických požiadaviek na hodnotenie

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona. V procese hodnotenia a v jeho výstupe – správe o hodnotení boli naplnené všetky body rozsahu hodnotenia, ktorý určil Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie v liste č. OU-TN-OSZP3-2017/001877-028 TBD zo dňa 10. 01. 2017. Hodnotenie, ako aj samotné navrhované riešenie, zohľadnilo špecifické požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente:

- Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu brať do úvahy všetky pripomienky, ktoré boli zaslané k oznámeniu → je rešpektované a zohľadnené v návrhu ÚPD a v správe o hodnotení
- Zohľadniť podmienky, obmedzujúce a zakázané činnosti, spôsob hospodárenia (režim činnosti) v pásmach hygienickej ochrany skupinového vodovodu Trenčianske Teplice, ktoré tvoria prílohu č. 1 rozhodnutia o ochranných pásmach

vodárenských zdrojov; k uskutočneniu stavieb v ochranných pásmach vodárenských zdrojov a vodných tokov, ktoré nevyžadujú vodoprávne povolenie, je potrebný súhlas Okresného úradu Trenčín, odboru starostlivosti o životné prostredie podľa § 27 ods. 1 vodného zákona, ktorý bude vydaný na základe osobitnej žiadosti a kladného stanoviska správcu vodného toku a prevádzkovateľa vodárenského zdroja. → je rešpektované v návrhu ÚPD

- Rešpektovať zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, zabezpečiť ochranu inundačného územia → je rešpektované v návrhu ÚPD; inundačné územie v riešenom území nie je vysledované
- Výstavbu rodinných domov a objektov určených na rekreačné účely nenavrhovať do záplavových oblastí a do ochranných pásiem vodných tokov → je rešpektované v návrhu ÚPD a zhodnotené v kap. III., podkapitole 5. Vplyvy na vodné pomery tejto správy
- Venovať zvýšenú pozornosť zásobovaniu pitnou vodou a odkanalizovaniu územia obce ako splaškovými odpadovými vodami, tak aj bezpečným odvedením a likvidáciou vôd z povrchového odtoku → je riešené v návrhu ÚPD a vyplýva aj z textu tejto správy (splaškové odpadové vody sa navrhujú odvádzať verejnou splaškovou kanalizáciou do ČOV Trenčianska Teplá, neznečistené dažďové vody sa navrhujú vsakovať do podlažia).
- Pri návrhu investičných činností odporúčame nové zastavané územia zásobovať prostredníctvom verejného vodovodu a odkanalizovanie verejnou kanalizáciou.
- Realizáciu územného plánu odporúčame riešiť etapovite. V prvej etape je potrebné vybudovať inžinierske siete v území, ktoré bude dotknuté výstavbou. → návrh ÚPD počíta s dvomi stavebnými etapami
- Zohľadniť v územnom pláne všetky požiadavky a povinnosti vyplývajúce z ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj ciele a opatrenia POH Trenčianskeho kraja, zapracovať riešenie nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom (malá kompostáreň) a vybudovanie zberného dvora na triedený zber komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov v obci, zodpovedajúceho požiadavkám vyhlášky č. 371/2015 Z. z. a pod. Zároveň sa odporúča vyčleniť vhodné miesto pre dočasné zhromažďovanie stavebného odpadu hlavne kat. č. 17 05 06 – výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05, kategórie „O“. → je riešené v návrhu ÚPD (bola vymedzená plocha pre zberný dvor – triedený zber a nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom a vytypovaný pozemok pre depónie výkopovej zeminy)
- Uviesť vzťah k ďalším strategickým dokumentom, ktoré je potrebné rešpektovať (schválené ÚPD susedných miest Trenčianske Teplice, Dubnica nad Váhom, Nová Dubnica). → návrh ÚPD bol koordinovaný s platnými územnými plánmi okolitých sídiel, najmä ÚPN mesta Trenčianske Teplice, ktoré sú ako východiskové podklady uvedené aj v kap. 4.1 hodnotenej ÚPD

- Uviesť údaje o vyhlásenej nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatke, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR: Rímskokatolícky kostol Narodenia P. Márie → je uvedené v hodnotenej ÚPD, v kap. 2.5.3, ako aj v tejto správe, v kap. II., podkapitole 10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality
- Pri spracovaní územného plánu rešpektovať všetky ďalšie podmienky stanoviska KPÚ Trenčín č. KPUTN-2016/25235-3/98477 zo dňa 16.12.2016 → je rešpektované v návrhu ÚPD
- Z hľadiska ochrany ovzdušia po vypracovaní územného plánu je potrebné požiadať Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie o stanovisko - § 26 ods. 3 písm. r) zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v platnom znení. → bude požiadané v rámci prerokovania ÚPD
- Rešpektovať existujúcu cestu III. triedy a jej ochranné pásmo v súlade so zákonom č. 135/1967 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov. → je rešpektované v návrhu ÚPD
- Pri návrhu jednotlivých lokalít v blízkosti komunikácie je nevyhnutné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy. → podmienka je zakotvená v návrhu ÚPD
- Dopravné napojenia navrhovaných lokalít riešiť na základe výhľadovej intenzity dopravy, posúdenia dopravnej výkonnosti dotknutej a príľahlej cestnej siete, podľa možnosti systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty vyššieho dopravného významu v súlade s platnými STN a technickými predpismi. → je riešené v návrhu ÚPD
- Postupovať v súlade s uznesením vlády SR č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR → je rešpektované v návrhu ÚPD
- Pri návrhu cyklistickej a pešej dopravy vytvárať vzájomne prepojenú sieť, ktorá zabezpečí možnosť plynulého a bezpečného pohybu chodcov a cyklistov → je rešpektované v návrhu ÚPD; navrhuje sa sieť cyklistických trás s prepojením do okolitých katastrálnych území
- Rešpektovať ochranné pásmo areálu poľnohospodárskeho družstva so živočíšnou výrobou → je rešpektované v návrhu ÚPD, vyznačené v grafickej časti a uvedené v textovej časti návrhu ÚPD
- Rešpektovať a vo výkresovej časti vyznačiť ochranné pásma vodárenských zdrojov skupinového vodovodu Trenčianske Teplice → je rešpektované a vyznačené v návrhu ÚPD
- Rešpektovať a vo výkresovej časti vyznačiť ochranné pásma vodárenských zdrojov Slatinskej pramennej línie, ktoré boli vyhlásené rozhodnutím Západoslovenského krajského národného výboru v Bratislave č. PLVH-4/1988-8 zo dňa 9.3.1989 → je vyznačené v grafickej časti návrhu ÚPD

- vyznačiť výskyt biotopov národného a európskeho významu na území katastra obce, prípadne pre ich identifikáciu kontaktovať ŠOP SR, Správu CHKO Biele Karpaty. → je vyznačené v grafickej časti návrhu ÚPD
- Spracovať navrhované prvky MÚSES a zohľadniť ich pri návrhu rozvojových lokalít → je riešené v návrhu ÚPD; zhodnotenie vplyvov na prvky ÚSES je v kap. III., podkapitole 9 tejto správy
- Vyhodnotiť vplyv na chránené územia národnej a európskej sústavy, vplyv na biotopy európskeho a národného významu, ako aj vplyvy na ostatné záujmy ochrany prírody. → je vyhodnotené v kap. III., podkapitolách 7 a 9 tejto správy
- uviesť charakteristiku prvkov územného plánu, údaje o ich lokalizácii, možných vplyvoch a ich územný priemet → je uvedené v kap. V., vplyvy sú zhodnotené v kap. III, tejto správy
- Rešpektovať podmienky vyjadrenia Dopravného úradu, divízie civilného letectva → je rešpektované v návrhu ÚPD
- Rešpektovať podmienky stanoviska Okresného úradu Trenčín, Pozemkového a lesného odboru → je rešpektované v návrhu ÚPD
- Rešpektovať stanovisko Ministerstva životného prostredia SR, odboru štátnej geologickej správy → je rešpektované v návrhu ÚPD
- Rešpektovať stanovisko mesta Trenčianske Teplice → je rešpektované v návrhu ÚPD
- Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (v danom prípade zdôvodniť prečo nie) všetkých stanovísk k oznámeniu → je vyhodnotené

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

doc. Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov na ŽP (č. 485/2010/OHPV)

.....

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., časti C tejto správy o hodnotení.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – návrh územného plánu obce Omšenie je pre účely prerokovania zverejnená na internetovej stránke zhotoviteľa.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Omšení, 09. 10. 2017

Mgr. Alojz Marček, starosta obce

.....

(podpis, pečiatka)